

IRANA
ESPERANTISTO

IREA
Irana Esperanto-Asocio

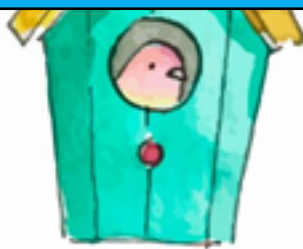
پاڻ
سپرنديشان

Kultura sezon-revuo en la persa, araba, kurda kaj Esperanto

N-ro: 40, Dua Serio, Vintro 2022

فصلنامه‌ی فرهنگی چندزبانه فارسی، کردی، عربی و اسپرانتو

شماره ۴۰، دوره دوم، زمستان ۱۴۰۰

IRANA ESPERANTISTO

Pajam-e Sabzandiŝan
(Mesaĝo de Verd-ideanoj)
ISSN 1728-6174

IRANA ESPERANTISTO
Kultura kaj sendependa sezon-revuo internacia
Dua serio, N-ro 40, Vintro 2022

Bonvenas eseoj, artikoloj, raportoj kaj kontribuaj kondiĉe ke ili ne estu publikigitaj antaŭe. Bonvenas kultur-temaj kontribuajoj ĉu en Esperanto ĉu en la persa, la kurda, aŭ la araba.

Ĉia presa aŭ elektronika citado aŭ eldonado de materialoj de IRANA ESPERANTISTO, ĉu originale ĉu tradukite en aliajn lingvojn, estas permesata. Bonvole menciui pri la fonto kaj la originala lingvo (t.e. Esperanto aŭ la persa) kaj se eble, informu nin pri eldonaĵo en kiu aperis io de aŭ pri IRANA ESPERANTISTO aŭ/kaj sendu ciferecan kopion al ni: info@espero.ir.

به نام خداوند جان و خرد

سبزاندیشان

فصلنامه‌ی پژوهشی - فرهنگی چندزبانه‌ی فارسی، کردی، عربی و اسپرانتو

دوره دوم، شماره چهل‌ام، زمستان ۱۴۰۰
شماره استاندارد بین‌المللی (ISSN):
۱۷۲۸-۶۱۷۴
تاریخ انتشار نخستین شماره: پاییز ۱۳۸۱

نقل مطالب مجله با ذکر منبع و ماخذ جایز است و از استفاده کنندگان درخواست می‌شود یک نسخه الکترونیکی یا تصویر از نشریه‌ای را که در آن مطلبی به نقل از این مجله درج شده است به نشانی اینترنتی مجله ارسال کنند.

مسئولیت مطالب مندرج در این مجله برعهده‌ی نویسندگان آن می‌باشد.

گرافیک و حروفچینی: سبزاندیشان

نشانی‌ها:

پایگاه اینترنتی: www.espero.ir
پست الکترونیک: info@espero.ir

همکاران تحریریه این شماره:

- * علی مرادی
- * شلر کریمی
- * کیهان صیادپور
- * نازی صولت
- * حمزه شفیعی
- * امیر فکری
- * احمدرضا ممدوحی

Mallongigoj uzitaj en ĉi tiu numero

ILEK: Irana Literatura Esperanto Konkurso
IrEA: Irana Esperanto-Asocio
IrEJO: Irana Esperantista Junulara Organizo
IrEK: Irana Esperanto-Kongreso
IrLEI: Irana Ligo de Esperantistaj Instruistoj
UK: Universala Kongreso

Irana Esperantisto
akceptas anoncojn.

مجله سبزاندیشان آماده پذیرش آگهی می‌باشد.

Kontribuantoj ĉi-numere:

- * Ali Moradi
- * Shler Karimi
- * Keyhan Sayadpour
- * Nazi Solat
- * Hamzeh Shafiee
- * Amir Fekri
- * Ahmadreza Mamduhi

Kovrila Paĝo:
Publikiĝo de "La Florejo"

Lasta Paĝo:
Poemo de D-ro Sayadpour okaze de milito en Ukrainjo

طرح روی جلد:
به مناسبت انتشار ترجمه اسپرانتوی «گلستان سعدی»
طرح پشت جلد:
شعری از دکتر صیادپور به مناسبت وقوع جنگ اوکراین

**Mia
Ukrajno**

En ĉi tiu numero:

در این شماره:

- 4 Antaŭ ĉio..
- 4 Pri la 9-a Irana Esperanto-Kongreso
- 5 Novaĵoj
- 6 Pri Elektado de IrEA-Komitato
- 7 Gazetaraj Komunikoj de UEA
- 8 Raporto pri Turisma Ekspozicio
Hamzeh Shafiee
- 10 Esperanto: paŝo al aliaj lingvoj
Seán Ó Riain
- 12 Okaze de La Internacia Tago de Edukado
- 16 Vortluda Projekto "Vortoj"
- 22 Sorto kaj Stento
D-ro Keyhan Sayadpour
- 23 Kiel doloro kondukas al scio kaj potenco
Ali Moradi
- 26 Veturoj kaj memoraĵoj (5)
Nazi Solat
- 23 Diversaĵoj
A. Fekri
- 28 La rolo de E-igita literaturo
Fernando Pita
- 30 Aventuroj de Pioniro (17)
Tradukis al la persa: A. Fekri
- 32 Intervjuo
Intervjuo kun s-ino Fariba Nuri Maĝd
- 34 Paĝoj en la Kurda Lingvo
Shler Karimi
- 38 Paĝoj en la Araba Lingvo
D-ro Keyhan Sayadpour
- 40 Mia Ukrainio
D-ro Keyhan Sayadpour

- 4 قبل از هر چیز ...
- 4 درباره نهمین کنگره اسپرانتوی ایران
- 5 اخبار
- 6 درباره انتخابات انجمن
- 7 بیانیه مطبوعاتی UEA برای صلح
- 8 گزارش حضور در نمایشگاه گردشگری
حمزه شفیعی
- 10 اسپرانتو، میانبری به زبانهای دیگر
شون او ریاین
- 12 پیام UEA به مناسبت روز جهانی آموزش
- 16 پروژه بازی کلمات (Vortoj)
- 22 سرنوشت و استنت
دکتر کیهان صیادپور
- 23 چگونه درد منجر به دانش و توان می شود
علی مرادی
- 26 سفرها و خاطره‌ها (۵)
نازی صولت
- 23 گوناگون
امیر فکری
- 28 نقش ادبیات اسپرانتو به عنوان پل ارتباطی
فرناندو پیتا
- 30 ماجراهای یک پیشتاز (۱۷)
امیر فکری
- 32 مصاحبه
گپ و گفت با سرکار خانم فریبا نوری مجد
- 34 صفحات کردی
شهر کریمی
- 38 صفحات عربی
کیهان صیادپور
- 40 اوکراین من
شعری از دکتر کیهان صیادپور

Antaŭ ĉio...

Feliĉan Noŭruzon!

Noŭruzo estas la unua tago de la irana novjaro, kiu estas la unua tago de la printempo en la norda hemisfero, kaj kiun oni festas de pli ol 3000 jaroj. Jen la lasta numero de nia revuo en la 14-a jarcento laŭ la islama sun-kalendaro.

En tempo de grandaj tumultoj en la mondo, iranaj esperantistoj festas la novjaron kun deziro al paco kaj amikeco por la tuta homaro.

Gratulante ĉi tiun novjariĝon, kiu ankaŭ estas la komenco de nova jarcento laŭ la irana kalendaro, al ĉiuj Esperanto-parolantoj kaj amantoj de tiu ĉi lingvo, mi deziras, ke la 15-a jarcento estu la jarcento daŭra paco evitante diferencojn kaj fidante al komunaj inter socioj.

La nova komitato de Irana Esperanto-Asocio ekkomencas sian ofic-periodon ekde la 21-a de marto. La teamo konsistas el naŭ personoj kiuj estas konataj inter ni kiel la plej aktivaj movadanoj. Do, antaŭvideblas prosperan periodon por la tri vonontaj jaroj.

Bonan legadon kaj bonan jaron!

Via, Hamzeh Shafiee

قبل از هر چیز...

سال نو مبارک!

در ایامی که التهايات سياسي فراوانی در جهان وجود دارند، امیدواران ایرانی با آرزوی صلح و دوستی در سراسر گیتی به استقبال سال نو می‌روند. این سال را که شروع قرن جدید نیز هست به همه اسپرانتودانان و دوستداران این زبان تبریک گفته، آرزو دارم که قرن پانزدهم هجری شمسی، قرن دستیابی به صلح پایدار با دوری از اختلافات و تکیه بر مشترکات بین جوامع باشد.

سالی که گذشت برای فعالیت‌های اسپرانتویی ایران سالی بسیار پر بار بود تا جایی که به کسب دیپلم افتخار از طرف سازمان جهانی اسپرانتو نائل شدیم. باشد که این فعالیت همچنان مستدام باشد و افتخارات بیشتری از این بابت نصیب جنبش اسپرانتو در ایران گردد. در سالی که پیش رو داریم و با کم‌رنگ شدن تدریجی پاندمی، احتمالاً فعالیت‌های جمعی و حضوری بیشتری را در پیش خواهیم داشت، به ویژه اینکه طی برگزاری «سلسله وبینارهای اسپرانتو و گردشگری» و با توجه به علاقه‌مندی «انجمن علمی مدیریت جهانگردی دانشگاه تهران» بر این موضوع نیز تاکید شد.

اما نخستین رویداد مهم تقویم سال ۱۴۰۱ برای اسپرانتو در کشورمان، در اردیبهشت ماه، نهمین همایش اسپرانتوی ایران خواهد بود. از آنجا که هنوز جزئیات برنامه‌ها تعیین نشده است، تلاش خواهد شد که شماره آتی مجله حوالی نیمه اردیبهشت با اعلام برنامه‌ها و اطلاعات مربوطه در دسترس شما قرار بگیرد.

ارادتمند، حمزه شفیعی

Irana Esperanto-Asocio (IrEA) invitas vin partopreni en la 9-a Irana Esperanto- Kongreso (IrEK-9)

Irana Esperanto-Asocio (IrEA) anoncas okazigon de la naŭa IrEK (Irana Esperanto-Kongreso) de la 12-a ĝis la 15-a de majo 2022. La kongreso okazos virtuale same kiel la pasintaj du jaroj. Jen estas ĉiujara unika okazaĵo por ĝui la esperantan etoson kun abundaj programeroj.

Por informoj pri la kongreso kaj aliĝi, vizitu la retpaĝon:

www.espero.ir/eo/irek-9/

En la programo estas antaŭplanita, krom seminarioj, prelegoj kaj diskut-rondoj, ankaŭ kulturaj aranĝoj kiel arta vespero kaj muzik-prezentoj. Same kiel pasinta IrEK, okazos AMO-Seminario kadre de la kongreso.

Estas bonvenaj viaj kontribuoj pere de artikoloj, prezentoj kaj aktiva partopreno en aranĝado kaj pliallogigo de la okazaĵo.

Skribu al: info@espero.ir

انجمن اسپرانتوی ایران شما را به حضور در نهمین کنگره زبان بین‌المللی اسپرانتو دعوت می‌کند.

نهمین همایش اسپرانتوی ایران از ۲۲ الی ۲۵ اردیبهشت سال ۱۴۰۱ برگزار می‌گردد. این همایش که همچون دو سال گذشته به صورت مجازی برگزار خواهد شد شامل برنامه‌های متنوع از جمله سخنرانی در زمینه‌های مختلف و ارائه‌های فرهنگی و هنری می‌باشد.

صفحه اختصاصی کنگره:

www.espero.ir/eo/irek-9/

از مشارکت همه اسپرانتودانان و علاقه‌مندان به این زبان برای هرچه غنی‌تر کردن محتوای برنامه‌ها استقبال می‌شود. پیشنهادات خود را با ایمیل info@espero.ir مطرح فرمایید.

انتشار ترجمه اسپرانتوی «گلستان سعدی»

بالاخره پی از مدت‌ها انتظار، ترجمه‌ی گلستان سعدی، که توسط دکتر کیهان صیادپور، رئیس انجمن اسپرانتوی ایران انجام شده، در مسکو توسط نشر "ایمپتو"، از ناشرین بنام دنیای اسپرانتو، چاپ و منتشر شد.

این شاهکار کلاسیک ادبیات فارسی در مجموعه‌ی «شرق و غرب» که با نظارت یونسکو و سازمان جهانی اسپرانتو منتشر می‌گردد، نشر یافته است. در این مجموعه ترجمه‌ی اسپرانتوی آثار ادبی برجسته‌ای مانند اشعار پوشکین، زندگی پرومته، اشعار میکاییل برونشتاین، آثار گی‌دوموپاسان و ... تاکنون منتشر شده است.

رئیس تاجران اسپرانتودان ایران، نایب دبیرکل انجمن جهانی تاجران اسپرانتودان

در نشست مشترک شاخه‌های کشوری انجمن جهانی تاجران اسپرانتودان که به صورت مجازی برگزار گردید، اعضای جدید هیات‌رئیس انجمن انتخاب شدند. در این جلسه آقای سروش محمدزاده علاوه بر عضویت در هیات‌رئیس به عنوان نایب‌دبیرکل در امور آسیا برای دوره سه‌ساله از ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۵ برگزیده شدند.

کلود نورمون، از فعالان مشهور جنبش اسپرانتو درگذشت.

خانم کلود نورمون (Claude Nourmont) اسپرانتودان سرشناس فرانسوی متولد اکتبر ۱۹۴۵ در تاریخ ۲۵ فوریه سال جاری در سن ۷۶ سالگی درگذشت. وی در سال‌های ۱۹۷۵ تا ۱۹۷۷ ریاست سازمان جهانی جوانان اسپرانتودان و پس از آن نیز ریاست افتخاری این سازمان را عهده‌دار بود. او از سال ۲۰۰۴ به مدت ۹ سال نایب‌رئیس سازمان جهانی اسپرانتو و سال‌های متمادی عضو هیات‌رئیس این سازمان بوده و همزمان سردبیری چند نشریه را نیز برعهده داشت.

تصویر روبرو یک هفته قبل از وفات ایشان را، زمانی که در یکی از جلسات سخنرانی سلسله وینارهای بین‌المللی اسپرانتو و گردشگری حضور یافته بودند، نشان می‌دهد.

IREA-Komitato

2022-2024

IREA-Komitato elektiĝis sen voĉdono

Post du-foja publikaj alvokoj por kandidatiĝi en la elekto de komitatanoj de IREA, alvenis naŭ kandidatiĝoj laŭ la suba listo:

- 1- Mohammad Javad Bayat
- 2- Hamzeh Shafiee
- 3- Keyhan Sayadpour
- 4- Amir Fekri
- 5- Shler Karimi
- 6-Ali Asgar Kousari
- 7- Salah Mohammadpour
- 8- Surosh Mohammadzadeh
- 9- Ahmad Reza Mamduhi

Laŭ la statuto de IREA, oni povas elekti unu komitatanon po ĉiu 5 membroj de la asocio ĝis maksimume 20 komitatanojn. La lasta statistiko pri la membraro de IREA montris numeron 100. Do, la asocio povas havi 20 komitatanojn. Kandidatiĝo de nur 9 personoj, nuligis la bezonon por voĉdoni kaj aŭtomate ĉiuj kandidatoj fariĝis komitatanoj.

La nova komitato komencos sian laboron ekde la komenco de irana nov-jariĝo nome la 21-an de marto 2022 kaj funkcios por tri jaroj.

La unua paŝo por la nova komitato estos elekti la estraron konsistantan el prezidanto, vic-prezidanto, kasisto kaj sekretario.

Ni esperas progreson kaj bonajn progresojn por la nova teamo kaj samtempe dankas al la ĵus-eksigita komitato pro la bona laboro dum la pasitaj tri jaroj.

انتخاب هیات مدیره جدید انجمن بدون رای گیری

در پی دو مرحله فراخوان به کاندیداتوری جهت برگزاری انتخابات انجمن اسپرانتو ایران، نه نفر از عزیزان به شرح زیر آمادگی و علاقه‌مندی خود را برای فعالیت در هیات مدیره انجمن اعلام نمودند:

- ۱- محمدجواد بیات
- ۲- حمزه شفیعی
- ۳- کیهان صیادپور
- ۴- امیر فکری
- ۵- شلر کریمی
- ۶- علی اصغر کوثری
- ۷- صلاح محمدپور
- ۸- سروش محمدزاده
- ۹- احمدرضا ممدوحی

از آنجا که طبق اساسنامه انجمن به ازای هر بیست نفر عضو انجمن، یک نفر عضو کمیته مرکزی انجمن انتخاب می‌شود و با توجه به اعضای کنونی انجمن که بالغ بر یکصد نفر هستند، در این دوره ظرفیت پذیرش در کمیته به میزان حداکثر آن یعنی ۲۰ نفر تعیین شده بود. بنابراین نظر به کمتر بودن تعداد نامزدها از ظرفیت قابل پذیرش، تمامی کاندیدها بدون نیاز به رای‌گیری به عنوان اعضای کمیته انجمن برای دوره سه‌ساله ۱۴۰۱ الی ۱۴۰۳ تعیین و معرفی می‌گردند.

کمیته جدید از ابتدای سال ۱۴۰۱ شروع به تصدی نموده و در نخستین فعالیت عملی خود، می‌بایستی نسبت به انتخاب اعضای هیات رئیسه شامل رئیس، نایب‌رئیس، منشی و حسابدار اقدام نمایند.

امید که تیم تازه‌نفس و نسبتاً پرتعداد جدید در طی دوره تصدی خود انرژی و توان تازه‌ای به انجمن بخشیده و موفقیت‌های زیادی در جهت پیشبرد و گسترش زبان اسپرانتو کسب نماید.

از کار برای صلح میان انسان‌ها و ملت‌ها بازنایستیم

ملل متحد و اصول بنیادین آن احترام بگذارند و به‌عنوان اعضای یک جنبش بین‌المللی صلح‌طلب، صدای خود را به صورت فردی و جمعی بلند کنیم. بیایید با این قدرت، دولت‌های خود را از لزوم تحقق وعده‌هایی که به مردم جهان داده‌اند آگاه کنیم: حل‌وفصل مناقشات قبل از این‌که برای همه ساکنان زمین فاجعه‌ای رخ دهد. سازمان جهانی اسپرانتو (UEA) مواضع سیاسی اتخاذ نمی‌کند، مگر این‌که از عدالت یک رسانه بین‌المللی که دستیابی به آرمان‌های صلح‌آمیز و عشق بین مردم را تسهیل می‌کند، دفاع کند. با این حال، ما به‌طور خستگی‌ناپذیر همبستگی خود را با همه همفکرانی که از حملات خشونت‌آمیز به حقوق خود برای داشتن یک زندگی آرام و

امن رنج می‌برند، ابراز می‌کنیم. ما در حال حاضر

به دنبال این هستیم که چگونه می‌توانیم

در شرایط فعلی کمک کنیم. حساب

اسپرو در www.uea.org/

(alighoj/donacoj/espero)

مورد جنگ ظالمانه دیگری

در اروپا برای کمک به

خانواده‌های قربانیان اسپرانتو

تأسیس شد و ما از این ابزار

و دیگر ابزارها برای نشان دادن

همبستگی خود با اعضای شجاع

خانواده‌مان (این حساب همیشه

برای مشارکت باز است) استفاده

خواهیم کرد. بنیان‌گذار UEA، هکتور هولدر،

هدفش ایجاد یک شبکه مشترک از هم‌آرمان‌ها در سراسر جهان بود.

بیایید نمونه کار دفتر ژنو خود را برای تماس با اعضای خانواده در

یک جنگ بحرانی دیگر به یاد بیاوریم و نشان دهیم که قادریم فوراً

برای کمک عملی که اعضای خانواده جهانی ما به آن نیاز دارند

اقدام کنیم.

منبع: Gazetaraj Komunikoj de UEA (خلاصه)

N-ro 1023

2022-02-27

ترجمه: شلر کریبی

سازمان جهانی اسپرانتو (UEA) در واکنش به شنیده‌شدن صدای پای جنگ و رنج انسانی در شرق اروپا اعلام می‌کند: هرچند در طول تاریخ، انسان‌ها برای تحقق آرمان صلح تلاش کرده‌اند، اما هیچ‌گاه به قدر کافی بر دستاورد آن تاکید نداشته‌اند. با این حال، در حال حاضر رسانه‌های مدرن این قدرت را دارند که جهان را برای سرکوب فردی و جمعی و استفاده از خشونت علیه ممنوعان بی‌گناه، برادران و خواهران‌مان بسیج کنند. خاطره دو جنگ جهانی وحشتناک در داخل و خارج اروپا با میلیون‌ها کشته در تصاویر و کلمات در ذهن نسل حاضر نقش بسته است.

وقتی مناقشه‌ای آغاز می‌شود ما به‌عنوان

اسپرانتودان چه وظیفه‌ای بر عهده داریم؟

مصنف اسپرانتو، دکتر زامنهوف، از

شرایطی که باعث جنگ می‌شود

آگاه بود و خود آن را تجربه کرد.

او آرمان‌های صلح‌آمیزش را

با زبانی پیوند داد که برابری

همراه با احترام را در برقراری

ارتباط با هدف درک متقابل

میان مردم ممکن می‌سازد.

مبنایی واقعی برای همان بلوغی

که به دست کشیدن بی‌چون‌وچرای

میل به استیلا یا آسیب‌رساندن به

همزیست‌های سیاره‌مان منجر می‌شود.

زامنهوف سال ۱۹۰۶ به مناسبت دومین کنگره جهانی اسپرانتو در

ژنو اعلام کرد: «اکنون که در نقاط مختلف جهان جنگ بین مردمان

بسیار بی‌رحمانه شده است، ما اسپرانتودانان باید بیش از گذشته

تلاش کنیم.» تکلیف ما روشن است. برای از بین بردن تعصبات و

نفرت نسبت به آشنا و بیگانه از خودآگاه‌مان آغاز و سپس با افراد

مهربانی که خویش را وقف ایجاد تفاهم در ارتباطات انسانی کرده‌اند،

همکاری کنیم. ما پس از یادگیری اسپرانتو این تعهد را پذیرفته‌ایم؛

بنابراین، بیایید از پافشاری بر این‌که دولت‌ها تمایلات مسالمت‌آمیز

مردمان خویش را برای زندگی در سازش براساس الگوهای عالی اصول

اخلاقی اعلامیه جهانی حقوق بشر، خستگی به خود راه ندهیم.

اجازه دهید از اعضای سازمان ملل بخواهیم به منشور سازمان

Raporto pri IrEA-ĉeesto en la 15-a Internacia Turisma Ekspozicio de Tehrano

La 15-a “Internacia Ekspozicio de Turismo kaj Rilataj Industrioj” kun la frapfrazo "Turismo por Inkluzivema Kreskado" okazis kvar tagojn ekde la 29-a de januaro ĝis la 1-a de februaro 2022 en la konstanta loko de la Tehrana Internacia Ekspozicio – la plej granda en Irano (retejo en la angla: <http://irantourismshow.com/en-us/>).

La ekspozicion okazigis la irana “Ministerio pri Kulturaj Heredaĵoj, Turismo kaj manfaritaĵoj” kune kun la “Tegmentofirmao por evoluigo de irana kaj monda Turismo”.

En unu el la salonegoj de la ekspoziciejo, la salonego numero 35, estis asignita aro da standoj al studentaj sciencaj asocioj rilataj al la diversaj agadoj de turismaj studentoj el ĉiuj universitatoj de Irano. IrEA estis invitita por kunlabori kun la “Scienca Asocio de la Universitato de Tehrano pri Turisma Administrado” por prezentado de Esperanto kaj ties helpoj kaj faciligoj por turismado al la vizitantoj.

La du asocioj ĝuas bonajn interrilatojn sekve de komunaj retinaj pri Esperanto kaj Turismo, kiuj okazis kun helpo de UEA kaj kadre de IKIKO en la 31-a de dec. 2021, 7-a kaj 13-a de jan., en kiuj kaj iranaj kaj eksterlandaj esperantistoj kaj/aŭ specialistoj pri turismo prelegis pri Esperanto kaj/aŭ turismo. La retinaj inaŭguris per siaj prelegoj pri Esperanto kaj Turismo, UEA-prezidanto, prof. Duncan Chartes, kaj aliaj tri estraranoj de UEA, prof. SO Jinsu, s-ro Fernando Maja Jr. kaj prof. Orlando Raola. Registraĵoj de la retinaj spektblas en la jutuba kanalo de UEA .

Dum ĉiuj kvar tagoj de la ekspozicio, mi tuttempe, t.e. ekde la 9-a horo matene ĝis la 17-a horo, estis tie kaj elmontris diversajn broŝurojn, afiŝojn, librojn, revuojn kaj aliajn esperantaĵojn, respondante diversajn demandojn de interesiĝintaj vizitantoj. Kaj sur mia tablo plenplenis da esperantaĵoj kaj surmure pendis afiŝoj kaj informiloj pri Esperanto en la persa. Ĉirkaŭ 300 flugfolioj kun prezentadoj de Esperanto kaj ties ĉefaj fontoj kaj retejoj disdoniĝis dum la ekspozicio.

La Tehrana Internacia Turisma Ekspozicio kiel unu el la plej gravaj aranĝoj en Irano en la kampo de turismo, kiu okazas ĉiujare kun la ĉeesto de grandega

nombro da institucioj kaj firmaoj aktivaj en tiu ĉi tereno, estas bonega okazo por prezenti Esperanton kune kun ĝiaj aplik(ebl)oj en ĉiuj kampoj rilataj al turismo. Mi provis substreki avantaĝojn kaj helpojn de Esperanto por turisma disvolviĝo al la publiko – i.a. prezentante pri diversaj Esperanto-kunvenoj kaj ties multaj turismaj aranĝoj, Pasporta Servo, ktp.

La ĉeesto de la "Irana Esperanto-Asocio" (IrEA) en ĉi tiu internacia kaj renoma ekspozicio de la lando kune kun preskaŭ 300 aliaj aktivaj institucioj kaj firmaoj en la kampo de turismo, estis bonega okazo por konigi Esperanton kaj al la vizitantoj, kaj por diskuti kun aliaj turismaj aktivuloj pri interagado kaj kunlaboro kun IrEA.

Dum la kvar tagoj de la ekspozicio, ĉiutage la demandoj kaj komentoj de ĉirkaŭ 50 vizitantoj estis taŭge responditaj, kaj oni provis doni la necesan gvidadon al la interesiĝantoj per prezentado de broŝuroj, enkonduko de komunikiloj kaj informado pri la Esperanto-kursoj, kiuj nun okazas en la Universitato de Mazandarano kaj baldaŭ komenciĝos ankaŭ en la Universitato de Tehrano.

Hamzeh Shafiee

گزارش حضور در نمایشگاه بین‌المللی گردشگری

پانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری و صنایع وابسته با شعار «گردشگری برای رشد فراگیر» از تاریخ ۹ تا ۱۲ بهمن ۱۴۰۰ به مدت چهار روز در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد. در یکی از سالن‌های برگزاری نمایشگاه مجموعه‌ای از غرفه‌ها به انجمن‌های علمی دانشجویی مرتبط با فعالیت‌های دانشجویان رشته گردشگری در دانشگاه‌های سراسر کشور تخصیص یافته بود که «انجمن علمی مدیریت جهانگردی دانشگاه تهران» با دعوت از «انجمن اسپرانتو ایران» برای همکاری با غرفه این دانشگاه در معرفی اسپرانتو فضایی را به این منظور اختصاص داد و به این ترتیب زمینه‌ای فراهم شد تا با ارائه بروشور و به نمایش گذاشتن پوستر، کتاب، نشریات و سایر موارد، زبان اسپرانتو به بازدیدکنندگان معرفی و به سوالات گوناگون در این زمینه پاسخ داده شود. نمایشگاه بین‌المللی گردشگری به عنوان یکی از مهمترین رخدادهای سالانه ایران در حوزه گردشگری، که همه‌ساله با حضور جمع کثیری از نهادها و موسسات و شرکت‌های فعال در این زمینه برگزار می‌گردد فرصت بسیار مغتنمی است تا بتوانیم زبان اسپرانتو را با کاربردهای آن در همه زمینه‌ها و با تأکید بر مزایا و برتری‌های آن در زمینه توسعه گردشگری به عموم معرفی نماییم. حضور «انجمن اسپرانتوی ایران» در این نمایشگاه در کنار قریب به ۳۰۰ موسسه و نهاد فعال حوزه توریسم فرصت بسیار خوبی بود تا علاوه بر معرفی اسپرانتو به بازدیدکنندگان، زمینه‌های تعامل و همکاری با سایر فعالان حوزه گردشگری مورد بحث و تبادل نظر قرار گیرد. در طول برگزاری نمایشگاه روزانه به سوالات و ابراز علاقمندی قریب به ۵۰ نفر از بازدیدکنندگان پاسخ‌های مقتضی داده شد و سعی شده با ارائه بروشور، معرفی راه‌های ارتباطی، و اطلاع‌رسانی در خصوص دوره‌های آموزشی، به علاقمندان راهنمایی لازم ارائه شود.

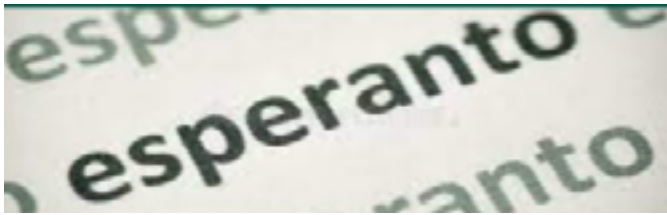
حمزه شفیعی

زبان اسپرانتو به روایت یک دیپلمات بلندپایه‌ی ایرلندی

دکتر شون اُریائین (Seán O Riain)، دیپلمات بلندپایه‌ی ایرلندی، که آخرین مقام‌شان سفیر ایرلند در اطریش بود، و اکنون مسئول چندزبانگی در وزارت امور خارجه‌ی ایرلند هستند، به مناسبت روز اسپرانتو (۱۵ دسامبر)، این خبرنامه را به تمامی سفارتخانه‌های ایرلند در جهان ارسال کردند، که ترجمه‌ی فارسی آن نیز، با اجازه و تأیید ایشان، ذیلاً ارائه می‌گردد.

ذکر این نکته هم ضروری است، که ایشان تاکنون در همایش‌ها و وبینارهای اسپرانتو در ایران و دانشگاه‌های ایران نیز شرکت کرده‌اند و به ایراد سخنرانی پرداخته‌اند.

ترجمه: احمدرضا ممدوحی

انگلیسی:

The white cat is on the brown table.

اسپرانتو:

La blanka kato estas sur la bruna tablo.

فرانسوی:

Le chat blanc est sur la table brune.

انگلیسی:

The cat jumped onto the brown table.

اسپرانتو:

La kato saltis sur la brunan tablon.

آلمانی:

Die Katze ist auf den braunen Tisch gesprungen.

برخی از ویژگی‌های زبانی اسپرانتو

تعداد بسیار کم تعداد قواعد گرامری اسپرانتو (تنها شانزده قاعده)، بدون هرگونه استثنای دستوری، بدون هرگونه افعال بی‌قاعده، همراه با استفاده‌ی گسترده از پیشوندها و پسوندها برای کاهش تصاعدی تعداد واژگانی که باید آن‌ها را به خاطر سپرد.

تمام اسم‌ها به -o، همه‌ی صفت‌ها به -a، قیدها به -e، و تمام جمع‌ها به -j، ختم می‌شوند؛ پایانه‌ی افعال حال / گذشته / آینده / و

زبان اسپرانتو: میان‌بری به زبان‌های دیگر

از آنجایی که یادگیری زبان اسپرانتو حدود ۱۰ برابر آسان‌تر از فراگیری هر زبان دیگری است، می‌تواند یک میان‌بر ایده‌آل برای آموختن و مطالعه‌ی زبان‌ها به طور کلی باشد. اسپرانتو می‌تواند کلید باز کردن دنیای زبان‌ها برای بسیاری از کسانی باشد که هرگز لذت برقراری ارتباط بی‌دردسر به زبان دیگری را تجربه نکرده‌اند.

برای زبان‌های فرانسوی و آلمانی: از آنجایی که در این دو زبان حدود ۹۰ درصد واژگان با کلمات اسپرانتو مشترک هستند، (۱) در مقایسه با فرانسوی، اسپرانتو را می‌توان به عنوان «فرانسوی به دور از تمامی موارد مشکل‌زای آن» دانست: چراکه در اسپرانتو هیچ اسم مذکر و مؤنثی وجود ندارد؛ بدون تلفظ‌های دشواری مانند حروف صدادار تودماغی (nasal vowels) یا صداهای مشکل «u» و «oe» در آن، که در انگلیسی هم وجود ندارند؛ اسپرانتو فقط دارای یک حرف تعریف است، «la»، به جای حروف تعریف متعدد و دشوار «les, la, le»؛ «une, un» در فرانسوی. (۲) در مقایسه با آلمانی: حالت مفعولی (برای نشان دادن مقصد حرکت) در اسپرانتو دقیقاً مانند آلمانی استفاده می‌شود و در هردو زبان با پایانه‌ی -n، مانند زبان یونانی باستان، مشخص می‌شود. برای مثال:

واتیکان و کمونیست‌های کوبایی هر دو به‌طور منظم برنامه‌های رادیویی به زبان اسپرانتو پخش می‌کنند، مانند لهستان، چین و برزیل. رئیس جمهور سابق **اتریش**، فرانتس یوناس، و دیکتاتور سابق **یوگسلاوی**، مارشال تیتو، اسپرانتو می‌دانستند و از این زبان در گفتگوهای دوجانبه‌ی خود استفاده می‌کردند.

سرسخت‌ترین پیش‌دآوری علیه اسپرانتو این است که به نوعی زبانی «مصنوعی» است، در حالی که زبان‌های دیگر «طبیعی» قلمداد می‌شوند. در حالی که تاکنون زبان اسپرانتو به مدت پنج نسل توسط جامعه‌ی جهانی گویش‌وران آن، هرچند در مقایسه با گویش‌وران دیگر زبان‌ها جامعه‌ای کوچک شمرده می‌شود، در حال استفاده‌ی منظم بوده است. اسپرانتو دارای گویش‌وران مادرزاد خود است، و همچنین تاریخ و ادبیات اصیل خود را دارد.

پروفسور کلود پیرون، مترجم سابق چینی، روسی، فرانسوی و انگلیسی در سازمان ملل متحد، تصمیم گرفت که روانشناس شود زیرا از واکنش‌های منفی و اغلب احساسی افراد منطقی در قبال اسپرانتو، تعجب می‌کرد و متحیر گشته بود. مقالات او به ۲۹ زبان را می‌توان در سایت **کلود پیرون - ارتباطات، زبان‌ها، و اسپرانتو (free.fr)** مطالعه کرد.

کنفرانس اسپرانتو در اسلوواکی، ۲۰۱۸

شرطی به ترتیب به **us / os / is / as** است، بدون هرگونه تغییری در آن‌ها برای ضمائر گوناگون فاعلی (اول شخص، دوم شخص، و سوم شخص جمع و مفرد).

قاعده‌مند بودن اسپرانتو چیزی از غنای آن کم نکرده است: انگلیسی و فرانسوی هر کدام تنها دارای دو وجه وصفی برای اسم فاعل هستند (پارتیسیپل گذشته و حال)، به ترتیب **falling / fallen** و **en tombant / tombé**. در حالی که اسپرانتو دارای شش وجه وصفی برای اسم فاعل است، یعنی سه وجه وصفی فاعلی یا معلوم (حال، گذشته و آینده) و سه وجه وصفی مفعولی یا مجهول (حال، گذشته و آینده)، لذا این زبان به مراتب هم دقیق‌تر و هم موجزتر از زبان‌های دیگر است: **falinta, falanta, falinta, falanta, falota, falita, falata, falonta**.

اگر در این مورد کنجکاو شدید، نگاهی به **«اسپرانتو در ۱۲ روز»**، سریع‌ترین دوره‌ی آموزشی اصول اولیه‌ی اسپرانتو بیندازید.

جنبه‌های تاریخی و سیاسی

کتاب «زبان خطرناک» اثر دکتر اولریش لینز (**Dan-gerous Language | SpringerLink**) حاوی شرح مفصلی از تلاش‌های رژیم‌های هیتلر و استالین برای از بین بردن زبان اسپرانتو با به قتل رساندن گویش‌وران آن است. هیتلر در کتاب خود تحت عنوان «تبرد من» (**Mein Kampf**) از اسپرانتو به عنوان «بازوی یهودیان که باید نابود شود» نام می‌برد.

رئیس سابق پارلمان اروپا، یرزی بوزک، تحت تأثیر اجرای نسخه‌ی اسپرانتوی «سرود اروپا» قرار گرفت، زیرا هیچ توافقی در مورد زبانی که این سرود در گردهمایی‌های اتحادیه اروپا باید به آن خوانده شود، وجود ندارد (در مورد اشعار آن نیز توافقی نیست، و تنها برای موسیقی آن، شاهرکاری از بتهوون انتخاب شده است).

یکی از بسیاری از سازمان‌هایی که روز جهانی آموزش را در ۲۴ ژانویه جشن می‌گیرند، می‌گوید: «آموزش و پرورش راه خروج از فقر و پایه‌ای برای آینده‌ای بهتر است». این چهارمین سالی است که روز آموزش توسط یونسکو و سازمان ملل متحد جشن گرفته می‌شود.

پیام سازمان جهانی اسپرانتو به مناسبت
روز جهانی آموزش

علیرغم تلاش‌های ستودنی یونسکو و سایر سازمان‌های بین‌المللی، راه رسیدن به یک آموزش سالم و عادلانه برای میلیون‌ها جوان در سراسر جهان مسدود است. در سال ۲۰۱۸، حدود ۲۶۰ میلیون کودک در سن مدرسه در مدرسه نبودند - و در آوریل ۲۰۲۰، با شیوع کووید-۱۹، این تعداد به طور موقت به ۱,۶ میلیارد افزایش یافت.

اگر همه کودکان جهان آموزش با کیفیتی را به زبان‌هایی که به راحتی می‌فهمند و با دسترسی به فناوری مدرن دریافت می‌کردند، توانایی ما برای رسیدگی به مشکلات جهان به شدت افزایش می‌یافت، ذخایر سرمایه انسانی ما به مراتب بیشتر می‌شد و اهداف توسعه پایدار سازمان ملل بسیار زیاد به تحقق نزدیک‌تر می‌شد.

جنبش اسپرانتو به شدت از آموزش باکیفیت برای همه، از جمله یادگیری مادام‌العمر حمایت می‌کند. جنبش ما مردم را به صورت مجازی و حضوری از طریق زبان بین‌المللی اسپرانتو از بیش از صد کشور در سراسر جهان گرد هم می‌آورد. بسیاری از گویشوران اسپرانتو معلم هستند و بسیاری از آنها جوانانی هستند که معتقدند همکاری بین‌المللی کلید بهبود نوع بشر است و با یکدیگر به یک زبان در یک محیط بین‌المللی ارتباط برقرار می‌کنند.

ما از سازمان ملل و یونسکو می‌خواهیم که تلاش‌های خود را برای بهبود آموزش برای همه مضاعف کنند و به همه کسانی که معتقدند دانش باعث درک و فهم می‌شود و به آینده‌ای بهتر منجر می‌شود، نزدیک شوند. ما متعهد به همکاری و حمایت خود هستیم.

یک صدمین همایش جهانی اسپرانتو در شهر لیل فرانسه، ۲۵ جولای تا ۱ اگوست ۲۰۱۵

برای مطالعه‌ی بیشتر

۱۵ دسامبر، سال‌روز تولد مبتکر زبان بین‌المللی اسپرانتو است. دکتر لودویک زامنهوف، پزشک، متخصص چشم و شاعر لهستانی، در سال ۱۸۵۹ در شهر بیالیستوک (در شرق لهستان کنونی) به دنیا آمد. به اسپرانتوزبانان دنیا، که در بیش از ۱۲۰ کشور جهان هستند، توصیه شده است که در سال به مناسبت این روز و شرکت در جشن آن، که «روز کتاب اسپرانتو» نیز نامیده می‌شود، حداقل یک کتاب به زبان اسپرانتو تهیه و مطالعه کنند.

در اینجا برای مطالعه‌ی بیشتر در مورد زبان اسپرانتو، چند منبع مهم به هم‌کاران معرفی می‌گردد:

- اسپرانتو: زبان، ادبیات و جامعه‌ی آن، اثر پروفیسور پییر ژانتون (ترجمه شده به انگلیسی توسط پروفیسور همفیری تونکین (انتشارات دانشگاه ایالتی نیویورک، ۱۹۹۳)
- دایره‌المعارف مختصر ادبیات اصیل اسپرانتو، نوشته جفری ساتن (نیویورک، موندیال، ۲۰۰۸)
- پُل کلمات، اثر پروفیسور ایستر شر (نیویورک، متروپولیتن بوکس، ۲۰۱۶)
- لیدیا: زندگی لیدیا زامنهوف، دختر اسپرانتو، اثر وندی هلر (آکسفورد: جورج رنالد، ۱۹۸۵)
- زبان اسپرانتو، اثر پروفیسور فرانک نوسل (اتاوا، لگاس، ۲۰۰۰)
- اسپرانتو و رقبای آن، اثر پروفیسور روبرتو گارویا (انتشارات دانشگاه پنسیلوانیا، ۲۰۱۵)
- اسپرانتو - زبان بین‌المللی (به ایرلندی: Espe-ranto - Teanga Idirnáisiúnta)، اثر ریسترد اگلایسنه (بایل آتا کلیات، کوپسئیم، ۲۰۰۴)
- چالش زبان‌ها (به فرانسوی: Le Défi des Langues)، اثر پروفیسور کلود پیرون (پاریس، لارماتان، ۱۹۹۴)

پروژه‌ی بازی با کلمات (Vortoj)

کلمات» را برای کلاس‌ها، مدارس و مسابقات منحصربه‌فرد می‌کند.

«بازی با کلمات» به‌عنوان برنامه اتحادیه اروپا به مدت دو سال طول می‌کشد: از اول ژانویه ۲۰۲۲ تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۳. در این مدت شرکا باید وظایف مختلفی از جمله ساخت بازی به ۱۱ زبان را انجام دهند. شرکا عبارتند از: موسسه اسپرانتو در اینترنت از نوا دوبنیتسا، سازمان جهانی اسپرانتو از روتردام، انجمن فرهنگی اسپرانتو از بوداپست، موسسه ملی زبان‌ها و تمدن‌های شرقی از پاریس و مدرسه خصوصی نوا دوبنیتسا از اسلواکی. سه شریک از پنج شریک، سازمان‌های اسپرانتو هستند. سازمان جهانی اسپرانتو به‌ویژه در زمینه ترجمه، آزمایش، برنامه‌نویسی و در نهایت انتشار بازی همکاری خواهد کرد. وبسایت برنامه www.vortoj.net در حال حاضر فقط به زبان اسلواکی موجود است و البته به زبان‌های دیگر نیز ترجمه خواهد شد.

به گفته پیتربالاش، هماهنگ‌کننده انجمن معلمان اسپرانتو، «بازی با کلمات» وسیله بسیار مناسبی برای آموزش غیررسمی خواهد بود و امیدواریم به سیستم آموزشی رسمی کشورهای مختلف نیز راه پیدا کند تا معلمان در زنگ زبان از آن استفاده کنند. من «بازی با کلمات» را یک فعالیت پایانی دروس می‌بینم. زمانی که دانش‌آموزان حوصله‌شان سر می‌رود و کمتر به درس توجه می‌کنند «بازی با کلمات» آنها را سر حال می‌آورد. برنامه ما این است که این بازی را به اسپرانتودانان نیز ارائه کنیم: امیدواریم در طول کنگره جهانی امسال در مونترال! امیدواریم به‌زودی همه از آن استفاده کنند، لذت ببرند و فرهنگ لغات زبان‌شان را تمرین کنند.

منبع:

بیانیه مطبوعاتی سازمان جهانی اسپرانتو - شماره ۱۰۱۵ مورخ ۲۰۲۲/۰۲/۰۴

<https://uea.org/aktuale/komunikoj/2022/>

[Vortoj-UEA-partneras-en-nova-EU-projekto](https://vortoj-uea-partneras-en-nova-eu-projekto)

ترجمه: شلر کریمی

سازمان جهانی اسپرانتو با بودجه اتحادیه اروپا در یک برنامه دیگر به نام «بازی با کلمات» شرکت می‌کند. این برنامه که با بودجه کل ۱۹۶ هزار و ۵۹۳ یورو توسط آژانس ملی اسلواکی کمیسیون اروپا به تصویب رسیده در چارچوب برنامه اراسموس پلاس برای آموزش ابتدایی انجام خواهد شد. بازی با کلمات توسط موسسه «اسپرانتو در اینترنت» (E@I) ساخته شده است و سازمان جهانی اسپرانتو یکی از شرکاست. هدف اصلی ارائه یک بازی تعاملی رایانه‌ای به روشی تازه برای یادگیری زبان است. نسخه بتای برنامه که با موفقیت آزمایش شده، به زبان اسپرانتوست و برای یافتن حامی مالی، پیش‌تر در برخی برنامه‌های مربوط به اسپرانتو از جمله هفتاد و پنجمین کنگره بین‌المللی جوانان (سال ۲۰۱۹) در لیپتوسکی هرادک اسلواکی معرفی شده است.

این بازی، ترکیبی از استفاده از فرش مخصوص و نشان دادن کلمات روی صفحه نمایش است. بازیکنان باید با راه رفتن یا پرش روی فرش مخصوص و چالش‌های مختلف بازی از میان کلمات در حال نمایش کلمه درست را انتخاب کنند. در معرفی بازی آمده است: «بازی با کلمات» یک بازی رایانه‌ای همراه با سرعت عمل برای یادگیری زبان است. با کلمات زبان‌ورزی می‌کنید، املا درست آنها را یاد می‌گیرید و با دوستان‌تان سرگرم می‌شوید. از آنجا که «بازی با کلمات» روی فرش مخصوص بازی ویدیویی معروف Dance Dance Revolution انجام می‌شود و بازیکنان مجبور به راه رفتن و پریدن هستند، یک بازی هیجان‌انگیز محسوب می‌شود و همزمان به رشد جسمی و ذهنی کودکان و نوجوانان کمک می‌کند. کلمات به صورت فیلمی متحرک روی صفحه نمایش یا دیوار پخش می‌شوند و بازیکن باید برای انتخاب کلمه درست در فرش حرکت مناسبی انجام دهد. از طرف دیگر، «بازی با کلمات» به معلمان این امکان را می‌دهد تا کلمات را ویرایش یا چالش‌های دیگری ایجاد کنند. برای اجرای بازی فقط باید یک فرش که با کابل به رایانه متصل شود داشته باشید (و یک پروژکتور اگر می‌خواهید آن را روی دیوار پخش کنید). همه این ویژگی‌ها «بازی با

“Estimata doktoro! Ni enhospitaligis por vi novnaskiton kun la diagnozo de pulm-valva atrezie kaj ventrikula septo-difekto. Li ricevas prostaglandinon kaj bezonas duktarterian stenton⁽¹⁾.”

“Bone, jes. Dankon pro via informo!”

Venont-matene mi vizitis lin kun mia studento. La paciento ĝuste bezonis duktarterian stenton. Poste mi renkontis lian patron:

“Via filo estas en danĝero kaj bezonas angiografion por saviĝi.”

“Sed ni ne deziras lian savon!”

“Ĉu? Do kial vi kunportis lin al nia hospitalo?”

“Ni ne diziris fari tion. Kiam li estis feto, ni faris fetan ekokardiografion kaj eksciis pri la kor-malsano. Tamen estis malfrua por aborti⁽²⁾. Kaj ni ne ŝatis fari kontraŭlegan aborton. Sed kiam proksimiĝis la nasko, neniu hospitalo akceptis nin kaj diris ke ni devas iri al hospitalo kiu havas la kapablon zorgi la bebojn kun gravaj kormalsanoj. Kaj ni venis ĉi tie. Ĉiuj estis kontraŭ nia volo.”

“Bone! Mi devas konsulti mian jur-medicinan kolegon.”

La kolego parolis kun la patro kaj patrino,

kaj ordonis ke mi faru la angiografion por savi la bebon. Iliaj rezonoj ne estis akcepteblaj kaj laŭ li, ili ne povas zorgi la bebon.

Mi kunportis la bebon al nia angiografia ĉambro. La celo estis meti stenton por kovri la tutan longecon de la arteria dukto. Tiel la sango povis iri al la pulmoj kiam ili ne ricevis sangon tra la pulma valvo. Ofte mi faras tion uzante unu stenton kaj malofte du stentojn. La arteria dukto de la bebo estis relative longa. Mi klopodis kovri la tuton per unu longa stento. Sed vane! La stento ne kovris la tuton. Mi klopodis meti la duan stenton. Por fari tion, la du stentoj devis iomete esti unu en la alia, por ne resti parto sen stento. Tamen, por la unua fojo mi ne sukcesis. Mi metis la duan stenton nur apud la unua. Mi esperis ke tiu strategio solvu la problemon. Tamen la eta parto inter la du stentoj konstriktiĝis kaj malhelpis sangfluon. Kia fiasko! Per miaj ĉiuj mensaj fortoj kaj manaj spertoj, mi klopodis meti trian stenton. Malgraŭ tio ke ĝi ŝajnis tre malfacila, mi ne deziris cedi al la deziro de la patro. Kaj mirakle mi sukcesis. La tria stento kovris la parton inter du unuaj stentoj kaj la bebo saviĝis.

Post unu monato, la familio venis ĉe mi por vizito. La patrino karesis sian filon, mamnutris kaj rigardis kun afabla patrino mieno al sia bebo. Ne estas bezonata klarigi pri mia grado de ĝojo. La patro diris kun amara rideto:

“Estas bone ke vi faris angiografion. Mia edzino amas multe la bebon!” Kvazaŭ la

patro estas granda fiŝo kaptita en la reto de fiŝkaptisto.

Pasis monatoj. Mi invitiĝis al internacia kongreso por prelegi pri dukt-arteria stentado. Fiere mi prezentis kiel mi faris tion per 3 stentoj en tiu malfacila kazo.

Normale dukt-arteria stento funkcias pli malpli unu jaron. Tiam la bebo sufiĉe kreskas por fari korektan operacion. Kaj same okazis por la bebo de nia rakonto. Mi prezentis la bebon al unu el niaj bonaj kirkirurgoj. Mateno post la operacio mi iris por viziti la bebon kun mia studento. Mi ne trovis la bebon. La flegistino diris ke li forpasis pasint-nokte! Mi sentis ke iu frapis grandan martelon sur mian kapon. Kia katastrofo post tiom da klopodoj! Ekstere atendis min la patro. Li ne havis la mienon de funebra patro, kiel vi povas supozi. Sed mi havis la mienon de malvenkinto dum grava kaj reala matĉo.

(1) Stento estas metala aĵo kion oni metas dum angiografio en angiojn por ke ili restu malfermitaj kun bona sangfluo. Dukta arterio estas angio kiu povas kunporti sangon al la pulmojn kiam la pulma valvo ne ekzistas (atrezio).

(2) Aborto en Irano por fetoj kun gravaj malsanoj eblas nur ĝis la graveda aĝo de 18 semajnoj.

KIEL DOLORO KONDUKAS AL SCIO KAJ POTENCO

Sufero kondukas al perfektigo pere de sinsekvaj fazoj de scio - ne pri scio akirita el libroj, sed scio el vivo - kaj ĉiu paŝo en scio signifas ke iu formo de sufero estas aliformiginta aŭ transformiginta. Aparta tipo de doloro, spertitajn nekalkuleblajn fojojn, fine kondukas al scio de kaŭzo de tiu doloro, kaj kiam la kaŭzo estas malkovrita, forigita, kaj ne denove animita, la doloro por ĉiam estas trans-sendita.

Tiu ĉi principo aplikeblas kaj al fizika doloro, kiu estas kaŭzita de malsano, kaj al mensa sufero kaŭzita de malĝusta pensado. Kiam la kaŭzo de malsano estas konata, oni povas eviti ĝin, kaj la malsano kaj ĝia doloro neniam povas ataki nin. La kaŭzo de certaj formoj de malsano estas konata, kaj la prudento evitas la kaŭzon kaj tiel oni eskapas de la malsano. Tamen, la kaŭzoj de multaj korpaj malordoj atendas malkovron, kaj ĝis kiam tiu malkovro

efektiviĝos, daŭras la malordoj.

En ĉiuj formoj de mensa sufero, oni povas pli facile malkovri la kaŭzon, kaj kiam malkovrita, forigita kaj evitita, la menso restas pli sub nia tuja kontrolo. Ni ne povas elimini la korpan senton de doloro. La doloro kaŭzita de rekta vundo al la korpo malsimilas al tiu kaŭzita de malsano. Tiel perfektulo - perfekta kaj en menso kaj sano - sentus doloron el tranĉo aŭ vundo samkiel sentus tre neperfekta homo; kaj necesas por la protekto de la korpo ke estus tiel, sed lia korpa doloro estus modifita pere de lia sinteno de menso rilate al ĝi. Ĝi ne kaŭzus iun ajn mensan suferon kaj li tenus sian feliĉon kaj pacon de menso. Tamen, la neperfektulo mense perturbiĝus - li estus ekscitita al timo, aŭ agitiĝus, aŭ kolerus - kaj tiel aldoniĝus mensa doloro al la fizika, tiel ke eĉ la fizika doloro ŝajnus pli granda.

Neniu el la grandaj instruantoj lernigis al homoj kiel venki korpan doloron aŭ nuligi la korpan senton de doloro. Tiu estas tre signifa pro la fakto ke certaj skoloj celas tion. Tiu ĉi studo kaj strebado por nesentigi sian korpon al doloro ne estas nova afero. Ĝi estis instruita kaj praktikita en la oriento antaŭ milaj jaroj, kaj en Hindujo estas konata kiel Hatha Jogo, aŭ fizika Jogo. Se la registraĵoj veras, ankoraŭ ekzistas jogantoj en Hindujo kiuj povas tranĉi kaj vundi siajn korpojn, kaj ne sperti doloron, kvankam tio estas konsiderata atingo de ĝia propra tipo, ĝi estas malbona, kaj ne estas indiko de spirita progreso. Fakte tiu Hatha Jogo estis kondamnita kiel Nigra Jogo, aŭ Malvera Jogo de la Grandaj Instruistoj de Hindujo, kiuj deklaris ke ĝi gvidis al korpa malsano kaj al spirita senscio, kaj ne gvidis al sano kaj Vero. La praktiko instruita de la spiritaĵo estis, kaj estas, konata kiel Raja Jogo, kiu signifas reĝa Jogo. Tio ĉi reĝa aŭ vera Jogo konsistas en purigi la koron, kaj atingi kontrolon de la menso, kaj la metodo estas korpigita en iliaj preceptoj. La preceptoj de Jesuo skizas tiun ĉi praktikon kun granda klareco.

Tiel klaras ke, ni ne strebu fariĝi sensentema al korpa doloro; unue, ĉar tio ne estas natura; kaj due, ĉar ni per tio senigas nin de la averto kaj protekto al nia korpo kiun tia doloro donas al ni; sed ni devas provi kuraci la doloron, kiam kaŭzita de vundo; aŭ trovi kaj forigi la kaŭzon, kiam ĝi estas la rezulto de malsano.

Ni ankaŭ ne devas sensentigi nin al mensa doloro pere de iu ajn procezo de malmoliĝo. Nenatura kiel ĉio tio estas, oni povas fari tion sukcese ĝis certa punkto, same kiel oni povas iugrade atingi sensentemon rilate al fizika doloro, ĉar la dua finfine gvidos al ruiniĝo de la korpo, samkiel la

unua gvidos al mensa malsano, kiu gvidas pli kaj pli malproksimen el la Vero, ĝis kiam oni devas rekomenci.

Tamen oni povas transcendi la mensan doloron, ne malmoligante la koron, sed moligante ĝin, kaj praktikante ĉiujn pensojn kaj agojn kiuj estas bonaj kaj afablaj kaj justaj, ĝis kiam finfine la kaŭzo de la mensa sufero estas klare konata kaj forigita kaj evitata.

Post kiam la kaŭzo de iu ajn aparta tipo de mensa doloro estas konata, ĝia forigo el la menso relative plifaciliĝas. La penso kiu originis la ago kiu produktis la doloron, grade malplifortiĝas, kaj je ofteco de ĝia okazo, ĝis kiam ĝi finfine tute malaperos el la menso kaj vivo. Kaj kun ĉiu mensa doloro tiel transcendita, estas granda progreso en scio, kaj ĝi estas dieca scio kiu estas akompanata kun permanenteco, feliĉo, kaj potenco, levante supren de tiuj variadoj inter feliĉo kaj mizero en kiu la plimulto vivas.

Tiel la saĝulo vidas bonon en ĉio, eĉ la ĉeesto de doloro, kaj li uzas tiun doloron por ebligi al li atingi pli altajn regionojn de scio. Rilate al lia doloro kiel certa indiko ke ie li eraris, li serĉas sian eraron, kaj trovante, por ĉiam evitos ĝin.

Tiel en la fandujo de doloro estas forbruligita de ni la skorio de senscio. Tiel ni estas purigitaj en la fajro de scio.

- James Allen, en The Epoch

Fonto: <http://james-allen.in1woord.nl/other/How-pain-leads-to-knowledge-and-power.pdf>

Tradukita de: Ali Moradi

Reviziita de: Ronaldo Negromonte

Veturoj kaj memoraĵoj!!(5)

Verkis: Nazi Solat

Viziti Kopenhagan UK-on

La vojaĝo al la kopenhaga UK en 2011 fariĝis tre memorinda, ĉar mi maltrafis la flugon pro mia eraro pri la flugtempo mia de Irano !!!!

La flugtempo sur la bileto estis 3:45 je la 22-a de julio.

Ĵaŭde en 22-an de Julio, posttagmeze mi trankvile kolektis miajn vojaĝajn materialojn, pasporton, invitilon ktp. Kaj rigardis al la biletojn!

Subite mi eknotis ke tria horo estas je la tria matene; tio signifis pasinta nokt-mezo de sama tago, kaj ne de sekva tago posttagmeze !!!!

Mi ne komprenis kiom rapide la ŝoforo veturigis kaj informis min ke ni atingis la flughavenon de Tehrano.

La deĵorantino diris al mi se estus malplena loko, vi povos flugi. La listo kutime malfermiĝos antaŭ la flugo, sed ni devas atendi.

Tiu tago estis speciala tago; en Norvegio, unu el la plej trankvilaj insuloj de la planedo, du bomboj eksplodis kaj ekmirigis la mondon. Mi neniam forgesos tiujn tristajn momentojn en flughaveno.

Mi ricevis helpon de Ella por pagi la kongresan kotizon, kondiĉe ke mi repagu al la Flandra Regiona Esperanto-Asocio! Do mi nepre devis fari mian promeson surloke.

Fine post du horoj atendi en la flughaveno, mi sukcesis flugi!

Por loĝado helpe de Betan, sveda amikino nia, ni mendis ses tranoktejojn en iu hotelo kiu kostis nin malmulte kaj situis apud stacidomo de trajno; sufiĉe facile atingebla.

Didier deziris resti ĉe sia amiko, tiaokaze mi povus loĝi en la hotelo kun la grupo.

Mia restado en Kopenhago (la patrolando de Hans Kristian Andersen)¹ fariĝis ege

¹ - Hans Christian ANDERSEN (naskiĝis la 2-an de aprilo 1805 en Odense — mortis la 4-an de aŭgusto 1875 en Kopenhago) estis dana verkisto, kiu verkis teatraĵojn, vojaĝpriskribojn, romanojn kaj poeziaĵojn, sed famiĝis ĉefe pro la verkado de fabeloj. La populareco de Andersen ne limiĝas al infanoj; liaj rakontoj pritraktas temojn kiuj superas aĝajn kaj naciecajn limojn. Tiuj rakontoj estas tradukitaj al pli ol 125 lingvoj (inkluzive la persan) kaj influis diversajn teatraĵojn, filmojn, baletojn kaj aliajn artaĵojn. “Li estas fame rekonita en Irano”.

plezurplena kaj memorinda!

Marvirino (simbolo de Danio)

Ni grupe luis biciklojn kaj multe biciklis en bela urbo, kompreneble helpe de Eddy kiu profesie kaj biciklas kaj gvidas grupojn.

Statuo de Hans Kristian Andersen

Ni havis komunan tablon por nia manĝado en la hotelo kaj povis ĝui nian tempon kune!

Inter ni kaj Svedio estis unu ponto kaj ni povus transironte ĝin atingi Svedion, sed mi preferis ne akompani miajn eŭropajn geamiokjn al Svedio. Mi ne estis certa ĉu tiam mia Ŝengena vizo validis por Svedio aŭ NE!!

Vizito de Pollando kaj malnovaj geamikoj

Pollando estas naskiĝlando de Esperanto kaj ĝia iniciinto, d-ro Zamenhof!

En 2013 mi decidis viziti tiun ĉi landon vidindan, historian kaj precipe amantan de Irano pro akcepto de polaj refuĝintoj dum dua mond-milito.

Pere de mia amikino Aĥtar Etemadi kiun mi pli konatiĝis dum mia veturo al Zagrebo, mi informiĝis pri speciala kunveno en Mielno² nome ĈEP (ĈeBalta Esperantista Printempo) apud Balta maro. La kotizoj estis akcepteblaj. Mi povus facile atingi Ŝengen-vizon se mi petus invit-leteron kaj prepari necesajn dokumentojn. Do mi kontaktis iniciinton de tiu kunveno, Stanislaw Mandrak, kiu samtempe estis perioda prezidanto de Pola Esperanto Asocio.

Ili facile donis min vizon kaj mi iris ĉe ambasadejo cele la vizo esti registrita en mia pasporto.

Unuafoje ili postulis min registri mian fingrospuron! Kelkfoje mi devis provi ĝis fina aprobo de respondeculino! Tiu ĉi problemo aliffoje frontis min kaj mi poste atingis la punkton ke multaj homoj esence ne havas fingrospuron! Kaj nun en kelkaj kaŭzoj oni registras okulspuron kiel la plej unika, konfidebla maniero por aprobi la identecon de individua homo! Pri la viz-proceduro mi ne havas freŝan informon.

Mi devis unue flugi al Varsovio³ kaj laŭ gvido de Stašek (poloj normale havas du nomojn kaj prononco de unu el tiu du estas pli facila) tra Koŝalin atingi Mielnon. Sed Varsovio ne havis rektan flugon de Tehrano kaj mi devis atingi tien tra Istanbulo. Do mi prenis biletojn kaj atingis Varsovion.

Post registro, registro, kaj registro mi sukcesis provi mian identecon al la koncernaj respondeculoj kaj eniri la landon!

Fakte tri teamoj pere de tri diversaj instrumentoj provis miajn fingro-spuojn!

2 - Mielno estas urbo de Pollando, la administra centro de samnoma komunumo. Ĝi situas en la distrikto Koŝalin de la provinco Okcidenta Pomerio, borde de la Balta Maro, kies sabla plaĝo konsistigas la nordan komunun-limon. La distrikta ĉefurbo estas Koŝalin .

3 - Varsovio estas la nomo de la ĉefurbo de Pollando. Ĝi estas la plej granda urbo en Pollando kaj la deka plej granda urbo en Eŭropa Unio laŭ loĝantaro. Ĝi estis unu el la urboj plej grave damaĝitaj de la dua mondmilito. Post la Ribelo de Varsovio en 1944, Varsovio estis atakita de la germana armeo laŭ ordono de Adolf Hitler, la estro de Nazia Germanio. Ĉefa procento de la urbo ebeniĝis kun la grundo. Pli ol 200 000 varsoviaj loĝantoj estis mortigitaj en la atakoj.

Mi iris al la salono por preni mian valizon. Ĝi post kelkfoje rondiri sur valiz-transportilo, lace kaj sole atendis min angule de la ĉambro! Kompreneble mi perdis la trajnon al Koŝalin kaj restis la tutan nokton en la stacidomo! Alia malbonaĵo estis frakaso de tenilo de mia valizo. Mi devige kaj urĝe aĉetis novan valizon en la stacidomo!

Matene atinginte Koŝalinon, mi prenis buson kaj elbusiĝis laŭ gvido de Stašek en Stadiono. Stadiono estas iu sportejo kiu normale dum tiu periodo estis malplena kaj neniu sporto okazis tie. Do dum 35 jaroj okazis esperanta kunveno en sama loko. (Mi postan jaron ankaŭ partoprenis la 36-an kaj poste mi informiĝis tiu kunveno ĝis 40-a okazis en la sama loko)

Stasek prenas komunan foton antaŭ centra konstruaĵo de kunvenejo

Estis longa vojo ĝis mia destino, sed verda flago sur konstruaĵo, montris min ke mia direkto estis ĝusta!

Post atingo, mi iris ĉe Stašek kaj prezentis min mem al li reklaminte mian pretecon pagi la kotizon (inkluzive loĝejon kaj tri fojajn varmajn manĝaĵojn). Sed li mendis min maten-manĝon konfesinte ke nu ekzistas tempo. Poste mi eniris mian unuopan ĉambron kaj ripozis. La etoso estis sufiĉe varma kaj sincera. Ĉiumatene mi kune kun Kristian (franca) kaj Vanda (pola) je la sesa horo iradis ĉe maro kiu estis apud nia kunvenejo kaj marŝis, kuris. Je la oka horo aliĝinte al grupo en la korto de

kunvenejo daŭrigadis niajn sportojn ĝis la oka kaj duono!

Post maten-manĝo, ni ĉeestadis en komunan salomon por ĝui prelegojn laŭplanitajn, aŭ partoprenis iun ekskurson ĉirkaŭe.

Mi ankaŭ reklamis mian pretecon prelegi pri vidindaĵoj de Irano.

Dum mia prelego, multaj interesintoj partoprenis, kaj aŭskultis, kaj demandis.

Post mia prelego iu eŭrop-eska viro alproksimiĝis min kaj ekis paroli perse kun mi!!

- Oh !! Kiel kaj kie vi eksciis persan lingvon?

- Mi instruas svedan lingvon al la refuĝintoj al Svedio. Iranoj estis/as inter miaj lernantoj kaj mi ekkomprenis ke ili ĉiuj havas saman problemon lerni svedan lingvon. Do, mi decidis lerni persan lingvon cele plibone helpi ilin!!

Lerni Esperanton pere de li ankaŭ estis tre interesa!

Li estis semi-handikapulo kaj pere de helpiloj povus aŭskulti aŭ plenumi kelkajn aferojn. Do, li ne emis paroli kun mi kaj nur post insisto de Jaga, lia akompanantino, li ekkomencis paroli min. Por ĉi tiaj personoj ekzistis specialaj kursoj en Svedio kiuj nur estis en Esperanto!

Li estis Viking⁴-devena kaj ĉiam marŝis nud-piede ĉie (same kiel siaj prapatroj). Ni poste fariĝis pli konataj kaj sinceraj kun unu la alia kaj kara Jaga ofte kiam okazas io en mia lando, pridemandas pri mia stato.

Mi ankaŭ konatiĝis kun la plej maljuna vivanta esperntisto (laŭ lia konfeso) kaj respondis al liaj senfinaj demandoj pri mia lando, islamo,.... Poste li konfesis ke antaŭe li preskaŭ nenion sciis pri tiuj temoj!

Kara Marian el Kuŝalin invitis ĉiujn viziti lian naskiĝurbon. Li ĉiĉeronis nin ĉiuj. Postan jaron kiam mi denove partoprenis saman kunvenon, li kaj lia edzino, Renata, invitis min kaj Ludvigo-n al sia hejmo kaj afable gastigis nin.

Bedaŭrinde post kelkaj jaroj karega Renata post malsaniĝo kaj resto en hospitalo lasis karan Marian sole por ĉiam!! Ni ĉiam rememoros karegan, artistan Renata!

4 - Vikingoj estis homoj el la regiono nuntempe nomata Skandinavio. La vikingoj estis komercistoj, rabistoj kaj militistoj. Komence "vikingo" estis uzata nur por tiuj kiuj transmare militis. Poste la vorto rilatiĝis al kvazaŭ ĉiu skandinavo, kiu vivis dum la vikinga erao.

La vikingoj inter 800-a kaj 1050-a jaroj koloniis, atakis kaj komercis en multaj regionoj de Eŭropo – ofte laŭ maro- en riverbordoj kaj insuloj. Ili eĉ vagadis ĝis la nord-orienta bordo de Nord-Ameriko, Nord-Afriko kaj Okcidenta Azio.

Kelkaj interesaj punktoj pri Pollando:

- Iranoj estas la unu nura lando kiu alvokas tiun landon "Lahestan", kiu ege favoras ilin, memore al "Leh" kiu gvidis refuĝintojn al Irano post dua mond-milito! Aliaj nomas ĝin Polo, Pollando,...

- La Iran-devena urso nome Vojtek fumis kaj akompanis polan armeon dum la dua mond-milito. La kompletan rakonton ĝian mi kolektis kaj sendis al miaj polaj geamikoj kiu poste publikiĝis en Pola Esperantisto, numero 6 / 2015. Vojtek estas favora nomo en Pollando!

- La ĉefa kialo por emo de poloj al iranoj estas akcepti polaj refuĝintojn post la dua mond-milito. Ili ĉefe loĝiĝis en Isfahano kaj eĉ memore al ilia ĉeesto tie, poŝtmarko publikiĝis per poŝt-oficejo de Pollando!

- En Pollando oni povus fronti homojn en diversaj lokoj kiuj hazarde parolas Esperanton. Ekzemple en iu kafejo, buso,...Mi mem unu fojo spertis tion en kafejo kie mi kaj Vanda iris por gustumi glaciaĵon!

Promesinte partopreni en venontjara kunveno, mi lasis Varsovion cele renkontiĝi miajn malnovajn kamaradojn kaj esperantistajn geedzojn en Germanio.

نظریکی از خوانندگان مجله

با درود فراوان

اینجانب ارشد استیفای، از دوستان فعلی و همکار سابق سرکار خانم صولت هستم. در سالهای بسیار دور با اسم زبان اسپرانتو آشنا شدم، از طریق مجله دانشمند و بطور اتفاقی کنجکاو شدم و به دنبال اطلاعات بیشتر بودم که کتابی از دکتر صاحب الزمانی نظرم را جلب کرد. کتاب را از نظر گذراندم ولی در آن زمان انگیزه‌ای که باعث تعمق بیشتر و یا شوق به یادگیری ایجاد کند، در کتاب نیافتم. اما سیر تحول این زبان را بعدها از طریق رسانه‌های گوناگون پیگیری می‌کردم.

سال گذشته، در گروهی مجازی، اشاره سرکار خانم صولت به زبان اسپرانتو و کتابی که از این زبان ترجمه کرده‌اند باعث شد که در اینترنت کمی جستجو کنم و از طریق سایت انجمن با فصلنامه سبزاندیشان آشنا شدم. همه بخشهای فارسی و بعدها زبان کردی شماره‌های قبلی را مطالعه کردم. بسیار مفید و آگاهی‌بخش است. من از زبان اسپرانتو چیزی نمی‌دانم ولی به عنوان ابزاری جهانی در تبادل افکار و ایجاد نزدیکی بیشتر بر اثر تفاهم و درک متقابل روشنتر، صرفنظر از پیشرفتهای تکنولوژیکی عصر حاضر، می‌تواند بسیار کمک‌کننده باشد. فصلنامه سبزاندیشان، به گمان من، رسالتی بزرگ را جهت شناساندن این زبان در ایران بر عهده گرفته است. برای همه دست اندرکاران با انگیزه این فصلنامه آرزوی موفقیت بیشتر می‌کنم.

سفرها و خاطره‌ها!! (۵)

نازی صولت

پرواز کنی.
معمولاً هم قبل از پرواز جا باز خواهد شد ولی باید منتظر بمانیم.
آن روز روز ویژه‌ای بود. هیچگاه آن لحظات پراضطراب را فراموش نخواهم کرد.
در نروژ که جزو جزایر آرام کره زمین است، دو بمب منفجر شده و جهان را در بهت فرو برده بود.
برای پرداخت حق کنگره از Ella کمک گرفته بودم با این قول که حتما در محل، به حساب انجمن اسپرانتوی منطقه فلاندر واریز کنم.
برای محل اقامت هم به کمک betan سوئدی، در هتلی نزدیک ایستگاه قطار، شش جا رزرو کرده بودیم.
دیدیر آلمانی قرار بود پیش دوستش بماند و به همین دلیل می‌توانستم در هتل نزد گروه دوستان، بمانم.

شرکت در گردهمایی جهانی سال ۲۰۰۱ (۱۳۸۰) در کپنهاگ

سفر به گردهمایی کپنهاگ در سال ۱۳۸۰ بسیار به یادماندنی شد، چون ناباورانه به دلیل اشتباه در ساعت پرواز از ایران، از پرواز جا ماندم!!!!

ساعت پرواز در بلیط، ۳:۴۵ تاریخ ۲۲ جولای بود.
بعد از ظهر پنجشنبه ۲۲ جولای، خیلی راحت اسباب سفر و پاسپورت و دعوتنامه و... را جمع‌آوری کردم و نگاهی به بلیط انداختم!
ناگهان به فکر افتادم که ساعت سه، یعنی سه صبح یا سه نیمه شب گذشته، نه سه بعد از ظهر روز آینده!!!!

نفهمیدم با چه سرعتی راننده خبر کردم و خودم را به فرودگاه رساندم.

مسوول پذیرش گفت که اگر جا باز شود می‌توانی

دیدار لهستان و دوستان اسپرانتیست

لهستان، زادگاه زبان اسپرانتو و مبدع آن است. سال ۱۳۹۲ (۲۰۱۳) تصمیم گرفتم دیداری از این کشور دیدنی، تاریخی و به ویژه دوستدار ایران، به دلیل نقش پناهنده‌پذیر ایران بعد از جنگ جهانی دوم، داشته باشم.

به وسیله دوستم اختر اعتمادی که در طول کنگره زاگرب، بیشتر با هم آشنا شده بودیم، باخبر شدم که گردهمایی ویژه‌ای در مکانی نزدیک ساحل دریای بالتیک، در میلنو^۲ لهستان برگزار می‌شود که با دریافت دعوت‌نامه آن، خواهیم توانست به راحتی ویزای شنگن بگیریم. هزینه قابل قبولی هم داشت؛ پس اقدام به فرستادن درخواست به مبتکر آن که رییس دوره‌ای انجمن اسپرانتو لهستان هم بود، یعنی Stanislaw Mandrak کردم.

با دریافت دعوت‌نامه و تهیه سایر مدارک لازم، به راحتی ویزا گرفتم. برای نخستین بار، موقع زدن مهر ویزا در پاسپورت، انگشت‌نگاری انجام شد. این کار به راحتی انجام نشد؛ بارها و بارها مجبور شدم انگشت خودم را روی دستگاه موجود در سفارت، فشار دهم تا در نهایت، قابل قبول شد! (بعدها فهمیدم که این نکته، مشکل برخی افراد دیگر هم هست و به همین دلیل اکنون از ثبت اثر چشم، برای شناسایی امنیتی استفاده می‌شود، از شرایط دریافت ویزا خبری ندارم).

این شروع مشکلی بود که بعد باز هم گریبانم را گرفت!

ورشو، پایتخت لهستان، پرواز مستقیم از تهران نداشت و باید از طریق استانبول، بلیط می‌گرفتم.

به هر حال، به ورشو رسیدم و نوبت تایید ویزا و ورود به خاک لهستان شد؛ انگشت‌نگاری و انگشت‌نگاری و ... یعنی سه بار با سه تیم و سه دستگاه مختلف، انگشت‌نگاری انجام شد تا بالاخره هویت من مورد تایید قرار گرفت و مجوز ورود گرفتم!!

به قسمت تحویل بار مسافر رفتم؛ تنها چمدان همراه من، آنقدر بیهوده روی تسمه انتقال، چرخیده بود که سرگیجه گرفته بود و با ناامیدی، گوشه‌ای از سالن، انتظار می‌کشید!

طبق راهنمایی‌هایی که مدیر برنامه برایم فرستاده

در سرزمین پدیری هانس کریستیان آندرسن^۱ دیدار خوشی با دوستان داشتیم؛ دوچرخه کرایه کردیم و به کمک Eddy که دوچرخه‌سوار حرفه‌ای است و تورهای دوچرخه‌سواری را هم هدایت می‌کند، دوچرخه‌سواری شش‌نفره در شهر داشتیم!

یک پل بین ما و سوئد وجود داشت و می‌توانستیم با گذشتن از آن، به سوئد برسیم. اما من ترجیح دادم دوستان اروپایی‌ام را در سوئد همراهی نکنم. مطمئن نبودم ویزای شینگن من برای سوئد معتبر است یا نه!!

مجسمه یادبود هانس کریستیان آندرسن

۱ - هانس کریستیان آندرسن (زاده ۲ آوریل ۱۸۰۵ در اودنسه - درگذشته ۴ اوت ۱۸۷۵ در کپنهاگ) نویسنده دانمارکی بود که نمایشنامه، سفرنامه، رمان و شعر می‌نوشت، اما بیشتر به خاطر نوشتن داستان‌های کوتاه شهرت داشت. محبوبیت آندرسن به کودکان محدود نمی‌شود. داستان‌های او به موضوعاتی می‌پردازد که از مرزهای سنی و ملیت فراتر می‌روند. این داستان‌ها به بیش از ۱۲۵ زبان (از جمله فارسی) ترجمه شده‌اند و بر نمایشنامه‌ها، فیلم‌ها، باله‌ها و سایر آثار هنری مختلف تأثیر گذاشته‌اند. او در ایران به خوبی شناخته شده است.

۲ - Mielno میلنو شهری در لهستان، که مرکز اداری شهری به همین نام است. این منطقه در ناحیه کوشالین در استان پومرانی غربی، در سواحل دریای بالتیک که ساحل شنی آن مرز شمالی شهر را تشکیل می‌دهد، واقع شده و مرکز منطقه کوشالین است.

می‌داد که مسیرم درست است! با رسیدن به مرکز، برای پرداخت هزینه (شامل یک هفته اقامت و سه وعده غذا)، نزد استاشک رفتم و خودم را معرفی کردم.

پولی از من قبول نکرد و اول از همه دستور داد برایم صبحانه بیاورند.

محیطی بسیار گرم و صمیمی و مناسب گذراندن تعطیلات تابستانی بود. شرکت‌کنندگان، بیشتر از لهستان و آلمان (کشور همسایه) بودند. از دیگر کشورهای اروپایی هم شرکت‌کنندگانی حضور داشتند؛ مثل فرانسه، سوئد. من اتاقی تک‌نفره داشتیم با امکاناتی بسیار مناسب.

صبح‌ها همراه کریستین (فرانسوی) و واندا (لهستانی)، لب دریا می‌رفتیم و کمی راهپیمایی و نرمش می‌کردیم. ساعت هشت، گروه ورزش تای‌چینگ به محوطه می‌آمدند. ما هم به آنها می‌پیوستیم و با راهنمایی سرپرست گروه، حرکات ویژه آنها را انجام می‌دادیم تا هشت و نیم و زمان صبحانه برسد!

بقیه ساعات روز، مطابق برنامه‌ای که هرروز اعلام می‌شد، یا به سخنرانی یا به گشت در دیدنی‌های اطراف مکان اقامت می‌گذشت.

من هم از قبل اعلام کرده بودم که در مورد دیدنی‌های ایران، صحبت خواهم کرد. زمان سخنرانی من، سالن پر از دوستانی بود که با علاقه گوش می‌کردند و سوال می‌پرسیدند.

پس از سخنرانی من، فردی با ظاهر اروپایی نزد آمد و شروع کرد به فارسی صحبت کردن!!! با تعجب پرسیدم، شما فارسی بلد هستید؟ چرا و چگونه؟؟

بعدها بیشتر با هم آشنا شدیم و معلوم شد به تشویق خانم همراهش، نزد آمد! مشکل جسمی داشت و به کمک ابزارهای کمکی گوش می‌کرد. وایکینگ^۳ بود و همیشه پابره‌نه راه می‌رفت.

مشخص شد که این اسپرانتیست سوئدی، معلم زبان سوئدی به پناهنده‌های کشورهای مختلف به سوئد بود و از آنجا که متوجه شده بود همه فارسی‌زبان‌های پناهنده، مشکل خاصی برای یادگیری زبان سوئد دارند، به منظور اینکه بتواند بیشتر به آنها کمک کند، فارسی یاد گرفته بود!!

بود، باید خودم را به قطاری رسانده و به سوی کوشالین می‌رفتم، در کوشالین بعد از تماس با Stanislaw (استاشک) - لهستانی‌ها عموماً دو نام دارند که تلفظ یکی، راحت‌تر از دیگری است - قرار بود با خودروی شخصی مرا تا محل گردهمایی، همراهی کند.

اما به دلیل معطل شدن در فرودگاه، قطار موردنظر را از دست دادم و باید تا صبح در ایستگاه قطار سر می‌کردم تا حرکت قطار بعدی!

در این فاصله، اتفاق بدی که افتاد، شکستن دسته چمدانم بود (ربطی به سرگیجه قبلی‌اش داشت)!!

مجبور شدم با عجله به سراغ فروشگاهی در ایستگاه قطار بروم، چمدانی جدید تهیه و بارها را جابجا کنم.

با رسیدن به کوشالین، سوار مینی‌بوس شدم و سر راه در ایستگاه استادایوم، طبق راهنمایی، پیاده شدم.

محل برگزاری گردهمایی، استادایومی بود که در آن زمان از سال، همیشه خالی بود و به همین دلیل (تا زمانی که من شرکت کردم) ۳۵ سال متوالی، این گردهمایی در همین فاصله زمانی، در آن برگزار شده بود. (من سال بعد هم در این گردهمایی شرکت کردم و به دیدن بخش‌های دیگر لهستان هم رفتم. بعدها متوجه شدم که این برنامه، تا چهل سال ادامه پیدا کرد.)

بعد از پیاده شدن از مینی‌بوس، راهی طولانی را باید طی می‌کردم، ولی مشاهده پرچم سبزرنگ اسپرانتو از دور که بر بالای ساختمان مرکزی، نصب شده بود، نوید

نمایی از محوطه محل گردهمایی، استاشک در حال عکاسی از شرکت‌کنندگان جلوی ساختمان مرکزی مجموعه (صبح‌ها در این مکان، تمرین ورزشی و تایچینگ انجام می‌شد)

۳ - وایکینگ‌ها مردم منطقه‌ای بودند که اکنون اسکاندیناوی نامیده می‌شود. وایکینگ‌ها تاجر، دزد و جنگجو بودند. در ابتدا نام وایکینگ فقط برای کسانی استفاده می‌شد که در خارج از کشور می‌جنگیدند. بعدها این کلمه تقریباً به هر اسکاندیناویایی اشاره کرد که در عصر وایکینگ‌ها زندگی می‌کردند.

بین سال‌های ۸۰۰ تا ۱۰۵۰، وایکینگ‌ها در بسیاری از بخش‌های اروپا - اغلب در امتداد دریا و سواحل رودخانه‌ها و جزایر - ساکن شدند، به آنها حمله کردند و به تجارت پرداختند. آنها حتی در سواحل شمال شرقی آمریکای شمالی، شمال آفریقا و غرب آسیا پرسه می‌زدند.

پذیرش لهستانی‌های رانده شده، در طول جنگ جهانی دوم است. رانده شده‌ها عمدتاً در اصفهان، جایگزین شده بودند. حتی یک تمبر یادگاری هم به وسیله اداره پست

تمبر یادگاری منتشر شده به وسیله اداره پست لهستان

لهستان، منتشر شده بود.

در لهستان، به طور غیر منتظره ممکن است با افرادی برخورد کنید که اسپرانتو می‌دانند؛ یکی از این‌ها صاحب کافه‌ای بود که ما برای خوردن بستنی رفته بودیم!

با قول شرکت دوباره در این گردهمایی جالب، ورشو را به مقصد فرانکفورت، ترک کردم با این هدف که دو همکلاسی و یک زوج اسپرانتیست قدیمی را ملاقات کنم؛ قبلاً با ایمیل به مهران و ارشد (همکلاسی‌های

قدیمی‌ام)، خبر داده بودم.

جریان اسپرانتو یاد گرفتن او جالب‌تر بود؛ به دلیل مشکل جسمی، آموزش‌های ویژه‌ای نیاز داشت که فقط به زبان اسپرانتو ارائه می‌شد، پس اسپرانتو آموخته بود!

بسیار خوب صحبت می‌کرد و از بودن من در آنجا خیلی خوشحال! ولی چون مشکل ناتوانی جسمی داشت، از رویارویی با من خودداری می‌کرد تا اینکه به تشویق "یاگا"، خانم همراهش، نزد آمد و بیشتر دوست شدیم. هنوز هم هر گاه مشکلی برای کشور ما اتفاق می‌افتد، جزو نخستین کسانی است که تماس گرفته و ابراز همدردی می‌کند و یا احوال می‌پرسد.

با فردی که به گفته خودش، پیرترین اسپرانتیست دنیا بود هم آشنا شدم و به سوال‌های بی‌پایانش در مورد ایران و اسلام و... پاسخ گفتم. دست آخر گفت تا حالا فکر می‌کردم خیلی در مورد این مسایل می‌دانم!

دیدار جالبی هم از کوشالین دیدنی، به لطف ماریان که اهل آنجا بود داشتیم.

ماریان از کوشالین، با علاقه، همه شرکت‌کنندگان را به دیدار زادگاه و محل اقامتش، دعوت کرد.

سال بعد که بار دیگر به همین گردهمایی رفتم، همراه لودویگا از آلمان، میهمان زوج مهربان ماریان و رناتا بودیم.

متأسفانه چند سال بعد، رناتای هنرمند و عزیز، ماریان را ناباورانه، برای همیشه تنها گذاشت! یادش جاودان

چند نکته جالب در مورد لهستان:

- ایرانی‌ها تنها کشوری هستند که نام این کشور را "لهستان" تلفظ می‌کنند که به یاد "له" که پناهندگان را به ایران، راهنمایی کرد، بسیار خوشایندشان است. سایر کشورها، این کشور را پولسکا، پولند یا مشابه می‌نامند!

- خرس ایرانی‌الاصل ^۴ Vojtek همراه ارتش لهستان در جنگ جهانی دوم شرکت کرده بود و این نام در این کشور، دوست داشتنی است.

داستان مفصل این خرس سیگاری همراه ارتش را بعدها در مطلبی، برای دوستان لهستانی فرستادم که در نشریه Pola Esperantisto شماره ۶/۲۰۱۵ در لهستان به چاپ رسید.

- محبوبیت ایران و ایرانی‌ها نزد لهستانی‌ها به دلیل

۴ - خرس سیگاری ایرانی‌الاصل به نام «ویتک»، همراه سربازان ارتش لهستان، در جنگ جهانی دوم شرکت کرده بود. داستان کامل این خرس را پس از جستجو برای دوستان لهستانی‌ام فرستادم که در نشریه «اسپرانتیست لهستانی» شماره ۶/۲۰۱۵ به چاپ رسید. نام ویتک هم جزو نام‌های محبوب، در لهستان به شمار می‌رود.

Ebrio Kaj Vero

Ebria viro envenis en la hejmon. Li estis tiom ebria, ke ne vidis la ŝatatan multekostan vazon de sia edzino kaj ektrafis ĝin, kaj ĝi rompis. Li pensante, ke pro la rompita vazo nepre la edzino multe

koleriĝos kaj fortege kverelos kontraŭ li, endormiĝis en la sama loko. La sekvan matenon li vekiginte vidis pendigitan noton sur la fridujo jene: Karulo, mi preparis vian ŝatatan matenmanĝon. Nun ankaŭ mi iras eksteren aĉeti nutraĵojn por via ŝatata tagmezmanĝo. Mi amas vin mia amato ...

La viro mirinde demandis la fileton: kion signifas la noto? Kial via patrino ne koleriĝis pro la rompita vazo?

“Pasintnokte kiam vi estis ebria, la panjo estis enlitiganta vin kaj vi en ebria stato diris: s-ino ne tuŝu min, mi estas edziĝinta.” la fileto respondis.

La Fama Parolado

Fama okazo dum la regado de Ĥruŝĉov estis lia parolado antaŭ UN en 1960, en kiu li ŝajnis perdi la memregon, demetas sian ŝuon, kaj frapas per ĝi sur la katedro. Tiu “perdo de memrego” tamen estis tute planita. Li estis eĉ kunportinta 3an ŝuon por sia mistifiko. La mesaĝo estis “Se mi tiel facile perdas la memregon, atentulo! Mi eble perdos same facile la memregon kaj puŝos la ruĝan butonon de la nukleaj armiloj.”

La Nova Dungito

U viro dungigis en multnacia firmao. Li en sia unua labortago telefonis al la teejo kaj diris: “Bv alporti al mi tason da kafo.”

“Vi eraris pri la interfona numero. Ĉu vi scias, ke nun kun kiu vi parolas?” la alvokinto respondis.

La nova dungito respondis: “ne”. La alvokinto diris: “Stultulo, mi estas plenuma direktoro de la kompanio”.

La nova dungito per prava tono diris:

“kaj ĉu vi scias kun kiu parolas mizerulo?” La plenuma direktoro respondis:

“ne”. La nova dungito diris: “Bonege” kaj rapide malkonektis la telefonon.

Kiu Por Kiu Laboris?

Lu riĉulo mortis kaj restigis sian edzinon 1,9 milionoj da dolaroj en la banko kaj poste lia edzino geedziĝas kun la persona ŝoforo de sia edzo.

La ŝoforo diris ĉe si mem: “Mi ĉiam laboris por mia ĉefo, sed nun mi rimarkas, ke mia ĉefo ĉiam laboris por mi.”

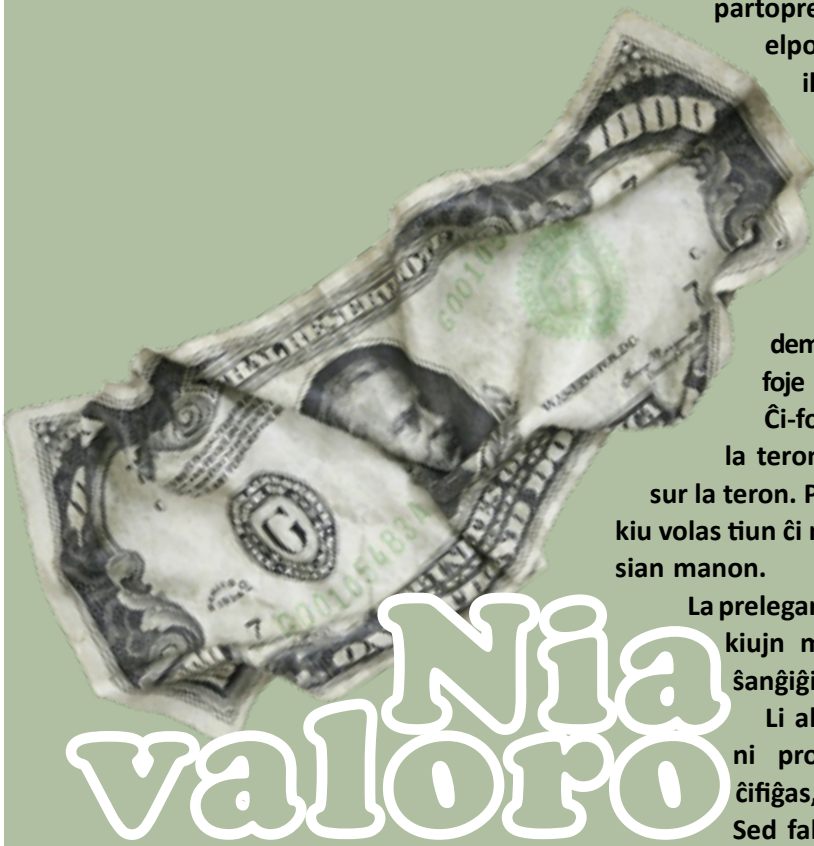
Fama preleganto en iu konferenco, kiu havis 200 partoprenantojn, puran 1000-doloran monbileton elpoŝigis, montris ĝin al la ĉeestantoj kaj demandis ilin: Kiu volas tiun ĉi monbileton? Ĉiu spektanto levis sian manon kaj diris, ke mi volas, mi volas

La preleganto diris: “Nu, mi tiun ĉi monbileton donos al iu el vi ĉiuj, sed antaŭ tio mi volas ion fari”. Kaj poste antaŭ mirigitaj rigardoj de la ĉeestantoj, li ĉifis monbileton kaj denove demandis: “Kiu volas tiun ĉi monbileton?” kaj ankoraŭfoje ĉiu partopreanto levis sian manon.

Ĉi-foje la preleganto ĵetis la ĉifitan monbileton sur la teron, kelkfoje subpremis kaj per sia ŝuo tiris ĝin sur la teron. Poste prenis la monbileton kaj demandis: “nun kiu volas tiun ĉi monbileton? Kaj refoje ĉiu partoprenanto levis sian manon.

La preleganto diris: “Karaj gesinjoroj, post ĉiuj katastrofoj, kiujn mi faris sur ĝin, valoro de la monbileto ne ŝanĝiĝis kaj vi ĉiuj ankoraŭ volas ĝin.”

Li aldonis: “La afero similas al la reala vivo. Ofte ni pro niaj decidoj aŭ alfrontante problemojn ĉifiĝas, polvkoriĝas kaj sentas nin mem nevaloraj. Sed fakte ne estas tiel. Malgraŭ ĉiuj katastrofoj kaj malagrablaĵoj, kiuj okazas al ni, ni neniam perdas siajn valorojn kaj ankoraŭ ni estas valoraj por tiuj, kiuj nin amas.”

نقش ادبیات اسپرانتو به عنوان پل ارتباطی بین فرهنگ‌ها

فرناندو پیتا (استاد زبان لاتین در دانشگاه ایالتی ریودوژانیرو (UERJ) و عضو آکادمی فیلولوژی یا واژه‌شناسی برزیل)

تا ایده‌ها و زیبایی اصل به زبان دیگری بازتولید شود. به این ترتیب، ترجمه شاید به قدیمی‌ترین ابزار برای انتقال ایده تبدیل شده است.

در عین حال، در بعد سیاسی: مردم همیشه به ایجاد امپراتوری تمایل داشته‌اند: بابلی، ایرانی، هلنی، رومی، عرب، مغولی، چینی و غیره. امپراتوری‌هایی که با اقناع یا به زور همواره زبان خود را در سطوح مختلف بر فتح‌شدگان و اقلیت‌های ساکن در قلمرو خود تحمیل کرده‌اند. و وجود این امپراتوری‌ها به نحوی جریان ترجمه‌ها را هدایت می‌کرد، در اینجا یک مثال می‌زنیم: تا حدود ۵۰۰ سال پیش در اروپا مرسوم بود که مهم‌ترین آثار را لاتینی می‌کردند تا هر کسی با تحصیلات متوسط هم (مهم نیست کجا) بتواند آن را بخواند. - و من معتقدم که در منطقه به اصطلاح خاورمیانه نیز به عربی - زیرا زبان اسلام همین نقش را داشت.

این امر مسلماً نه به همه گویشوران آن زبان‌های مقصد، بلکه به کسانی که امپراتوری‌هایی را که آن‌ها را تحمیل کرده‌اند، کنترل می‌کنند، این قدرت را می‌دهد تا ایده‌هایی را که ممکن است در قلمروشان منتشر شود، فیلتر کنند. به این ترتیب چیزی که ما اکنون آن را امپریالیسم زبانی می‌نامیم ایجاد شد، زیرا زبان قدرت حاکم مانند غربال شده است که آن چیزی را که از فرهنگ‌های «اقلیت» می‌تواند شایسته ترجمه باشد، کنترل - از طریق حمایت یا سانسور - می‌کند، و به این ترتیب دور از دایره اصلی خود پخش شود.

اگرچه «زبان‌های امپراتوری» در طول قرن‌ها بسیار تغییر کرده‌اند، اما خود بازی به همان شکل باقی مانده است و مراحل مختلف بشریت در ۵۰۰ سال گذشته فقط قوانین آن را اصلاح کرده است: انگیزه استعمارگری اروپایی که قسمت‌های وسیعی از آمریکا، آفریقا و آسیا را زیر پا گذاشته و هنوز هم زیر پا می‌گذارد، زبان‌های اروپایی را تقریباً بر تمام جهان تحمیل کرده است که به این ترتیب در تبادل زبانی معتبرتر و ارزشمندتر شده است.

در همان زمان و در ارتباط نزدیک با استعمار، استقرار سرمایه‌داری به عنوان نظم اقتصادی (تقریباً) جهانی،

مطمئناً خواننده‌ی این مقاله بارها در مورد نقش اسپرانتو به عنوان پل زبانی در بین فرهنگ‌ها و در مورد راه‌های مختلفی که از طریق آن افراد از فرهنگ‌ها، نقاط مختلف جهان، زبان‌ها، آداب و رسوم، عقاید، ایدئولوژی‌ها، احساسات و غیره، بر اساس زبانی بی‌طرف، دیدگاه‌های متفاوت خود را در مورد جهان حداقل مورد بحث قرار دهند، و در صورت امکان، انطباق دادن آن‌ها با نظرات خود، شنیده است.

هرچند این امر ممکن است در یک بحث ساده بین مردم مصداق داشته باشد، ولی نقش اسپرانتو اصلاً به این محدود نمی‌شود: در واقع، در میان مجموعه امکاناتی که اسپرانتو برای ارتباطات بین‌فرهنگی فراهم می‌کند، این امکان، معروف‌ترین آن‌ها است، اما در عین حال تنها قلعه‌ی کوهی یخی است که بیشترین بخش آن کوه یخی زیر آب قرار دارد. موضوعات مختلفی وجود دارد که نمی‌توان آن‌ها را به طور موفقیت‌آمیزی با «گفتگو یا گپ زدن» معمولی ارائه کرد، توضیح داد، و یا مورد بحث جدی قرار داد، زیرا پیچیدگی آن‌ها این اجازه را نمی‌دهد. برای اینکه چنین بحثی بوجود آید و سودمند باشد، برای اینکه چنین ایده‌هایی نه تنها از منظر صرفاً فکری مطرح شود، بلکه برای اینکه باعث شود مردم بیش از عقلانی کردن ایده‌های جدید، احساس کنند ادبیات و توانایی آن برای ارائه‌ی چیزهایی وجود دارد که با کلمات ساده نمی‌توان به درستی آن‌ها را بیان کرد.

در طول تاریخ، ادبیات - مانند همه هنرهای دیگر - مستقیماً با قلب و ذهن انسان در مورد چیزهایی صحبت کرده است که «عقلانیت» ما به شدت از پذیرش آن‌ها سرباز زده است. این امر، این امکان را برای ما فراهم می‌کند که از مردمانی که قرن‌ها، حتی هزاره‌ها پیش از ما زندگی کرده‌اند، بیاموزیم و قدرت ایده‌های آن‌ها همچنان در هوایی که امروز تنفس می‌کنیم شناور باشد، و به همین دلیل است که رباعیات عمر خیام هنوز هم در گوش ما طنین‌اندازند.

اما ادبیات، از آنجایی که هنر بر روی کلمات بنا شده است، همیشه محدود به افرادی بوده است که قادر به خواندن، درک و تفسیر صحیح آن کلمات باشند. این امر مردم را وادار به اختراع هنری جدید کرد: ترجمه،

کتابی که اصلاً اجازه چاپ مجدد یا ترجمه‌اش را نمی‌دهد.)

وضعیت از این قرار، و تصویر دنیای امروز چنین است: آثار هنری واقعاً مهم به ندرت یافت می‌شوند - و در محافل شبه پنهان می‌توانند گسترش پیدا کنند ولی آثار کم کیفیت فروش زیادی دارند. و دقیقاً در این شرایط است که ادبیات اسپرانتو وارد می‌شود و یکی از مهمترین نقش‌های خود را می‌یابد.

نوشتن ادبی به زبان اسپرانتو از سال‌های اولیه‌اش دو نقش داشته است: اول، تبدیل شدن به کانالی که از طریق آن مردم از همه فرهنگ‌ها بتوانند آزادانه‌تر خود را بیان کنند، و دوم اینکه از طریق ترجمه، مخزن فرهنگی حداقل مهم‌ترین متن‌ها از همه فرهنگ‌ها باشد. بنابراین، در طول عمر ۱۳۰ ساله‌اش، اسپرانتوسازی‌های مهم، متون فرهنگ‌های سراسر جهان را به فرهنگ‌هایی آورده‌اند که در غیر این صورت هرگز در کشورهای مختلف - چه به دلیل در اقلیت بودن، کم ارزش دانستن یا ممنوع بودن - قابل دسترسی نبودند. به این ترتیب، ادبیات اسپرانتو به وسیله‌ای تبدیل شده است که در خفا به این فرهنگ‌ها اجازه می‌دهد تا گفت‌وگویی مستقیم برقرار کنند، یعنی گفت‌وگویی که به هیچ وجه توسط امپریالیسم زبانی قدرت‌های حاکم و یا تفکر بازاری صنعت فرهنگی آن‌ها میانجی‌گری نمی‌شود.

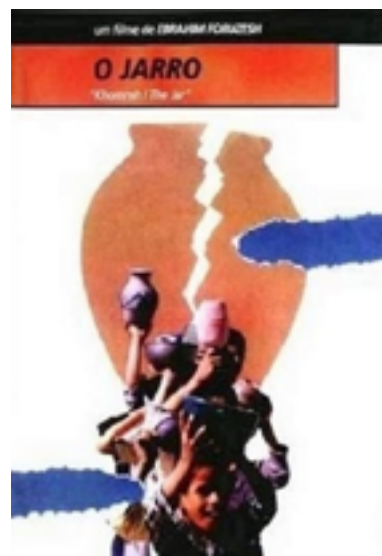
و در اینجا چند نمونه از استراتژی ایفای نقش اسپرانتو در این گفتگوی مستقیم آورده شده است: گاهی اوقات زبان اسپرانتو به ما چشم‌اندازهایی را نمایان می‌کند که به ما امکان می‌دهد صحت آنچه را که توسط قدرت‌های حاکم، ممتاز نمایانده شده است زیر سوال ببریم. به عنوان مثال، اگرچه در تمام جهان این موضوع پذیرفته شده است که هواپیما توسط برادران رایت در ایالات متحده اختراع شده است، اما در برزیل و تعدادی دیگر

از کشورها به خوبی شناخته شده است که این اختراع نتیجه تحقیقات سانتوس دومونت برزیلی بوده است. البته آثار دومونت مدت‌هاست که دیگر در کتابخانه‌ها یافت نمی‌شوند و فقط به زبان‌های فرانسوی و پرتغالی منتشر شده بودند. با این حال، یک ترجمه اسپرانتو

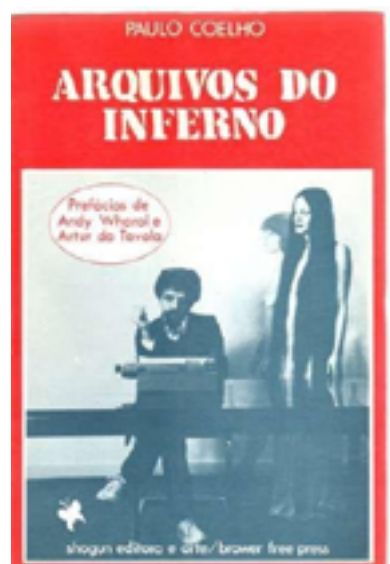
به اصطلاح «صنعت فرهنگی» را ایجاد کرد که برای سودآوری کالاهای آن باید به چنین «زبان‌های معتبر» فروخته شود. «بنابراین، این زبان‌ها به معیاری برای ارزش یک اثر ادبی تبدیل می‌شوند: اگر به آن زبان ترجمه شده باشد، ارزش دارد.»

بلافاصله آشکار می‌شود که این یک معادل غلط است: ارزش تجاری یک «کالا» به موازات کیفیت هنری آن رشد نمی‌کند. اما نتیجه این استدلال بلافاصله قابل درک نیست: اگر کالا به زبان دیگری باشد، بی‌ارزش است! و مهمتر از همه، هر چیزی که به زبان غالب نیست، به نوعی در سایر فرهنگ‌های اقلیت «مسدود» شده است و

تنها در محافل کوچک یا گروه‌های خاص زنده مانده است. مثالی از هنر سینما می‌زنم: دهه‌هاست که هیچ فیلم ایرانی در سینماهای برزیل اکران نشده است، اما تقریباً هر دانشجوی علوم تربیتی فیلم زیبای «خمیره» به کارگردانی ابراهیم فروزش در سال ۱۹۹۲ را می‌بیند (مسلماً بیش از یک بار). (پوستر برزیلی فیلم).

مثال برعکس: پائولو کوئیلو نویسنده برزیلی کتاب‌هایش را در سرتاسر دنیا می‌فروشد، اما می‌گویند کشوری که بیشترین فروش را در آن دارد ایران است! با این حال، جدا از این واقعیت که پائولو کوئیلو واقعاً به عنوان یک نویسنده درجه یک شناخته نمی‌شود، او نمونه واقعی

نویسنده‌ای است که ابتدا باید به یکی از پر فروش‌ترین‌ها در زبان‌های معتبر تبدیل می‌شد تا بعداً در ایران شناخته شود (امروزه ایران کشوری است که تمام کتاب‌ها در آن یافت می‌شود).

(اولین کار). (تصویر جلدی از «آرشیو جهنم»، اولین کتاب پائولو کوئیلو. تنها

یک مثال خوب La Bagasejo اثر José Américo de Almeida برزیلی است که توسط رئیس سابق

آکادمی اسپرانتو، جرال دو ماتوس، به اسپرانتو ترجمه شده است، و به زندگی کسانی می‌پردازد که از خشکسالی‌های دوره‌ای در شمال شرقی برزیل رنج می‌برند. و کتاب «پدران و مادران»، که داستان‌هایش بر اساس اومباندو، یک مذهب معمولی برزیلی است که تأثیرات

آفریقایی، بومی، و کاتولیک را در هم می‌آمیزد - اگرچه خود آن مذهب ممنوع یا چیزی شبیه به آن نیست، اما در کشور مبدأ خود با تعصبات جدی مواجه است.

در مورد موضوعات فلسفی یا مذهبی باید به این نکته اشاره کنم که برخی از کتاب‌ها ایده‌های خود را به زبان اسپرانتو بهتر از برخی ترجمه‌ها بیان می‌کنند و به دو متن اشاره می‌کنم: اولی «پیامبر» اثر جبران خلیل جبران شاعر و نقاش لبنانی. ترجمه اسپرانتو، هنگامی که با پرتغالی مقایسه می‌شود، به متن روانی‌ای می‌دهد که در اصل یافت می‌شود، زیرا «افراط‌های فانتزی» مترجم برزیلی را برجسته می‌کند. در مقایسه نسخه‌های اسپرانتو و پرتغالی «قرآن شریف» نیز همین‌طور است: مترجم پرتغالی از ابزارهای بیانی استفاده کرده است که علاوه بر گیج‌کننده کردن متن، زیبایی شاعرانه اصل را از بین می‌برد. زیبایی‌ای که مترجم اسپرانتو حداقل سعی کرده آن را حفظ کند (نمی‌توانم بگویم که آیا همیشه موفق است یا نه، زیرا عربی بلد نیستیم، اما مطمئناً موفق‌تر از برزیلی است).

در این متن فقط به ترجمه اکتفا کردم و به غیر از متروپولیتن به آثار اصیل اسپرانتو اشاره نکردم زیرا البته آثار نویسندگان اسپرانتو زبان بی‌شمار است. آثاری که اغلب ناخودآگاه، بدون نقاب و مهمتر از همه، بدون غربال صنعت فرهنگی بین‌المللی و امپریالیسم زبانی، ویژگی‌های فرهنگی را به خوانندگان خارجی نشان می‌دهد. من معتقدم که این یک نشان کافی است، به ویژه برای کسانی که هنوز در مناسب بودن اسپرانتو به عنوان یک زبان فرهنگی تردید دارند.

مولف: فرناندو پیتا

ترجمه: احمد رضا ممدوحی

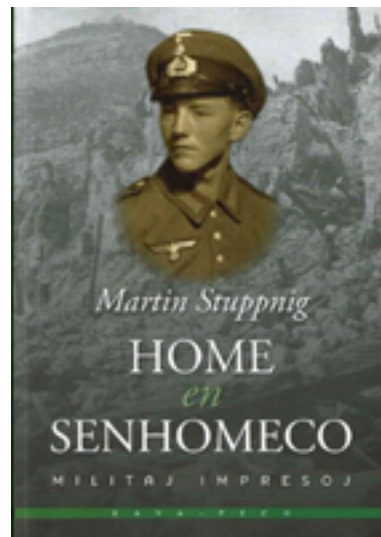
وجود دارد، تا مردم بتوانند ارزیابی کنند که واقعاً چه کسی هواپیما را اختراع کرده است.

در زمان‌های دیگر، از طریق اسپرانتو موفق شده‌اند آثار ادبی‌ای منتشر کنند که به خوبی وضعیت واقعی کشورهای با فضای سیاسی ناخوشایند را توصیف کنند: اولین اثری که به جهانیان درباره وضعیت واقعی اتحاد

جماهیر شوروی در رژیم استالین گفت، متر و پولیتن اثر ولادیمیر وارانکین (۱۹۳۶) بود. بنابراین، اسپرانتیست‌ها، قبل از بقیه مردم، از «پاکسازی» استالین اطلاع داشتند. همین را می‌توان امروز در مورد وضعیت برزیل در دوران ریاست جمهوری بولسونارو گفت، در حالی که به زبان‌های دیگر اثر قابل اعتنا

و مفصلی درباره این موضوع وجود ندارد، اما به زبان اسپرانتو می‌توان متن «تخصص من کشتن است» اثر هنری بوگالو (۲۰۲۱) را خواند.

با این حال، حتی در عرصه سیاسی، همیشه ادبیات تقبیح‌کننده ساخته نمی‌شود، بلکه آثاری ساخته می‌شود که به سادگی اجازه می‌دهد شخص دیگری صحبت کند. نمونه بارز آن خانه در صحرا، اثر مارتین استاپنیک، جوان اتریشی است که در جنگ جهانی دوم در

ارتش نازی حضور داشت، اگرچه خودش هرگز نازی نبود، بلکه مردی ساده بود که مجبور به جنگیدن برای میهن خود شد. این اثر جالب افسانه نازی بودن هر سرباز آلمانی را از بین می‌برد.

در موقعیتی دیگر، اما تا حدودی مرتبط، آثاری وجود دارد که به افراد خارجی حقایق نامناسب، اما نه ممنوعه قانونی، را در مورد وضعیت ساکنان نشان می‌دهد.

26. SUDSLAVOJ

KIEL JUNA KUNLABORANTO de la gazeto «Le Temps», en vintro 1915 mi faris la unuan viziton al Ilirio, do al jugoslavaj landoj. El Budapeŝto mi alvenis frumatene en Zagreb kaj neniam forgesos la belegan vendoplacon kun la kamparanoj el apudaj vilaĝoj vestitaj per koloraj, ĉefe ruĝaj kaj blankaj, vestaĵoj. La tuta placo estis kvazaŭ flora ĝardeno de brilaj koloroj. Same kiel en Prago, mi povis interparoli kun kroataj patriotoj nur en kelkaj subteraj kafejoj, kaj eĉ tiam ili ĉiam rigardis ĉirkaŭ si por atentigi, ĉu iu policano aŭskultas. Oni tiam timis la hungaran policon. Komprenoble la patriotoj esperis, ke Kroatoj estos rekonita post la milito kiel memrega slava ŝtato. Ili certe deziris la venkon de la serboj, sed kondiĉe, ke iu federacia aranĝo ebligu ilin vivi apud la serboj, kun la serboj, sed ne sub ili. Ĉefe ili timis, se la Centraj Potencoj ne estus venkitaj, perdi sian belan kroatan universitaton kiel punon pro simpatio al la sudaj najbaroj. En Ljubljana, la ĉefurbo de la slovenoj, mi trovis similajn sentojn, sed kun konstanta insistado pri la okcidenta karaktero de la lando. Ĝi ne apartenis

al la hungara reĝlando, sed al la aŭstria krono, kaj la homoj tie ankaŭ tre timis la policon. Gravajn personojn slovenajn mi renkontis kaj ili tre ŝatis paroli pri la memoraĵoj el la tempo de Napoleono. Se ne estos eble fondi federacion kun la kroatoj kaj la serboj, ili diris, tiam ili ŝatus francan protekton kiel antaŭ unu centjaro por starigi sendependance mal grandan staton. Ili petis min transdoni al francaj ŝtatistoj iliajn dexterojn kaj esperojn kaj, kiam mi revenis Parizon mi vizitis la ministron Delcassé por rakonti al li tion, kion diris al mi la slovenaj kaj kroataj patriotoj kaj mi verkis artikolojn pri iliaj nacioj en la ĵurnalo «Le Temps». Tiam komencigis por mi kariero, ne nur de ĵurnalisto, sed de defendanto de malgrandaj popoloj, kies historion mi avide lernis. Surprizis min kiom malmulte sciis aŭ komprenis ilin la politikaj rondoj en Okcidento. Eĉ en la plej altaj lokoj oni diris al mi: «Nu, se tiuj sudslavoj ne estas kontentaj pri la aŭstria aŭ pri la hungara regado, tiam ili devas akcepti la serban. Ni ne povas multoblige la ŝtatojn en Eŭropo». La ideo pri federacioj estis ankoraŭ tre malmulte komprenata antaŭ kvardek jaroj.

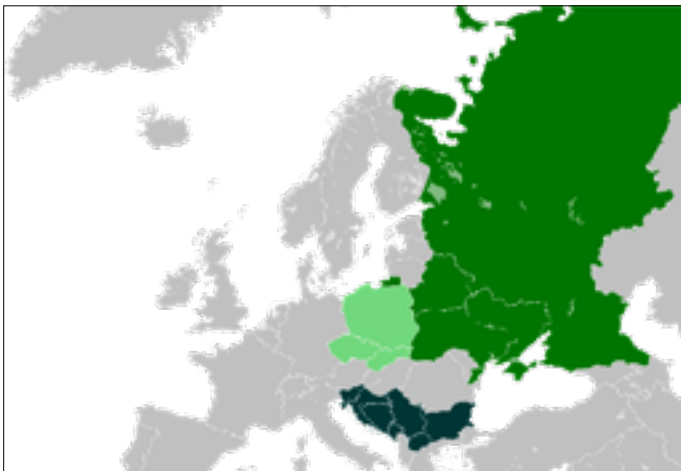

Théophile Delcassé

ماجراهای یک پیشواز

۱. اسلاوهای جنوبی، شاخه جنوبی مردمان اسلاو هستند که در بالکان و عمدتاً در سراسر یوگسلاوی پیشین (به معنای: «سرزمین اسلاوهای جنوبی») و بلغارستان زندگی می‌کنند.

۲. مفهوم یوگسلاوی به عنوان یک کشور واحد برای همه مردمان اسلاوی جنوبی، در اواخر قرن هفدهم پدیدار شد و از طریق جنبش ایلییری در قرن نوزدهم به شهرت رسید.

کشورهایی با اکثریت نژادهای اسلاوی و حداقل یک زبان ملی اسلاوی (اسلاو غربی، اسلاو شرقی، اسلاو جنوبی)

کشورهایی که زبان اسلاوی غربی زبان ملی آنهاست

کشورهایی که زبان اسلاوی جنوبی زبان ملی آنهاست

کشورهایی که زبان اسلاوی شرقی زبان ملی آنهاست

اسلاوهای جنوبی^۱

به عنوان همکار جوان نشریه ل تمپس فرمستان ۱۹۱۵ برای اولین بار به ایلییر، سپس به کشورهای یوگسلاوی^۲ سفر کردم. از بوداپست راه افتادم و صبح زود به زاگرب رسیدم. خاطره بازار بسیار زیبا با فروشندگانهایی که از روستاهای اطراف با لباس‌های رنگارنگ اغلب قرمز و سفید برای خرید و فروش به آنجا آمده بودند فراموش‌شدنی نیست. بازار مثل باغ گلی با رنگ‌های باشکوه بود. مثل پراگ توانستم در بعضی کافه‌های زیرزمینی با ملی‌گرایان کروات صحبت کنم. البته آنها دائم اطراف را می‌پاییدند تا پلیس بویی از حرف‌هایشان نبرد. آن موقع مردم از پلیس مجارستان می‌ترسیدند. البته ملی‌گرایان می‌گفتند پس امر جنگ، جمهوری کرواسی به عنوان دولت خودگردان اسلاو به رسمیت شناخته می‌شود. آنها تمایل به پیروزی صرب‌ها در جنگ داشتند، اما با این قید که توافق فدراسیونی این امکان را بدهد تا نه تحت حکومت‌ها آنها که در کنار صرب‌ها زندگی کنند. نگرانی آنها این بود که اگر قدرت‌های محور شکست بخورند به عنوان مجازات همدلی با همسایگان جنوبی دانشگاه کروات زیبای خود را از دست بدهند.

در لیوبلیانا، پایتخت اسلوونی با چنین حس مشابهی ولی با پافشاری بر ماهیت غربی این کشور روبه‌رو شدم. لیوبلیانا جزو کشور پادشاهی مجارستان نبود و به پادشاهی اتریش تعلق داشت. مردم آنجا هم خیلی از پلیس می‌ترسیدند.

با شخصیت‌های مهم اسلوونی دیدار کردم. آنها خیلی دوست داشتند خاطرات زمان ناپلئون را تعریف کنند و می‌گفتند اگر ایجاد یک فدراسیون با کروات‌ها و صرب‌ها ممکن نباشد دل‌شان می‌خواهد مثل یک قرن پیش حتی در اندازه یک کشور کوچک مستقل بمانند. آنها امر خواستند صحبت‌ها و خواسته‌شان را به دولت‌مردان فرانسه منتقل کنم. وقتی به پاریس رسیدم جهت انعکاس صحبت‌ها و خواسته ملی‌گرایان اسلاو و کروات با وزیر دلکسه ملاقات و در خصوص آن قوم در نشریه ل تمپس مقاله‌ای منتشر کردم. پس از آن بود که فعالیت سیاسی‌ام نه تنها به عنوان یک روزنامه‌نگار که به عنوان مدافع اقوام کوچکی که تاریخ آنها را با اشتیاق آموختم آغاز شد. همان مقدار کمی هم که مجامع سیاسی اروپا در خصوص این ملت به آن آگاهی یافتند مرا غافلگیر کرد. حتی در مجامع عالی به من می‌گفتند: «خوب، اگر اسلاوهای جنوبی از اتریش یا حکومت مجارستان راضی نیستند پس باید حکومت صربستان را بپذیرند. ما نمی‌توانیم در اروپا کشورها را چند برابر کنیم.» با این حال ایده کشورهای هم‌پیمان یا فدراسیون ۴۰ سال پیش کمتر مورد توجه قرار داشت.

اسپرانتو نقطه عطف زندگی من بود

اگر برای یادگیری اسپرانتو این قدر سماجت به خرج می‌دادیم الان در فرهنگستان اسپرانتو در خدمت‌تان بودیم! هرچه اصرار از ما که صاحب‌امتیاز پیام سبزاندیشان حرف‌های شنیدنی زیاد دارد، شکسته‌نفسی و انکار از مهمان که گزینه مناسبی برای مصاحبه نیست. تا این‌که سرآخر ایشان را از خر شیطان پایین آوردیم! همین اول کاری بگوییم پاسخ‌های پیش رو را هم با موجین از دهان ایشان بیرون کشیدیم! حالا یا به قول خودشان اهل شاخ و برگ دادن به موضوعات نبودند یا گذشت زمان جزئیات را در خاطرشان کم‌رنگ کرده. گرفتن مجوز و انتشار نشریه در آن سال‌ها البته کار ساده‌ای نبود. ناگفته پیداست برای سرپا نگه‌داشتن مجله تلاش‌های بسیاری صورت گرفت اما با وجود این پس از مدتی انتشار کاغذی آن متوقف شد. شاید یکی از عوامل هم عدم استقبال یا حمایت اسپرانتودانان باشد. به هر حال پس از چندی با همت دوستان پیام سبزاندیشان دوباره جان گرفت و اینک به ویتترین جنبش اسپرانتوی ایران تبدیل شده است. برای ادامه راه البته دست یکایک دوستان را به گرمی می‌فشاریم؛ این‌که به غنی‌تر شدن مجله کمک کنیم و به کم‌شمار دوستان قلم‌به‌دست دلگرمی دهیم. بیشتر از این زحمت‌تان ندهیم. گفت‌وگوی ما را با سرکار خانم فریبا نوری مجد بخوانید.

آشنایی با سازمان جوانان اسپرانتودان و عضویت در هیات‌مدیره آن، عضویت در هیات‌مدیره موسسه غیرانتفاعی سبزاندیشان، همکاری با آقای آذری در آماده‌سازی کتاب فرهنگ اسپرانتو، همکاری با بولتن IREJO و اقدام به گرفتن مجوز انتشار نشریه دوزبانه پیام سبزاندیشان، اما متأسفانه در حال حاضر فعالیت‌های در این زمینه ندارم.

فکر می‌کنید اسپرانتو برای شما تمام شده است؟

البته ممکن است هرازگاهی وقفه به وجود بیاید ولی به دلیل علاقه و اشتیاقی که به اسپرانتو دارم بعید می‌دانم برای من تمام شود و حتما کار تازه‌ای انجام خواهیم داد.

از همکاری با آقای عارف آذری و آماده‌سازی کتاب فرهنگ اسپرانتو بگویید.

آشنایی و همکاری با ایشان یکی از بهترین اتفاق‌های زندگی من بود. در ابتدای جوانی مدت کوتاهی در کنار آقایان آذری، ممدوحی و خانم‌ها دکتر احمدنیا و صولت در گردآوری فرهنگ لغات حضور داشتم ولی همکاری اصلی من برای آماده‌سازی کتاب جهت نشر بود که هفته‌ای یکی دو بار در منزل ایشان کارهای مربوط به حروفچینی و صفحه‌آرایی را انجام می‌دادم و بعد هم که انجمن صاحب دفتر شد کار را در دفتر سبزاندیشان پی گرفتیم.

لطفا خودتان را برای خوانندگان معرفی بفرمایید.

فریبا نوری مجد هستم، فارغ‌التحصیل دانشگاه آزاد و نیز کارمند بازنشسته از سازمان مرکزی همان دانشگاه پیش از مهاجرت و دستیار دندانپزشک پس از مهاجرت.

چگونه با اسپرانتو آشنا شدید و آن را آموختید؟

فکر کنم هفت یا هشت ساله بودم که با نام زبان اسپرانتو از طریق خواهرم آشنا شدم. ظاهراً یکی از دبیرهایشان در مورد این زبان یک جلسه صحبت کرده بود و این جمله به یاد من مانده بود: زبانی است که همان‌طور که نوشته می‌شود خوانده می‌شود و نیز Bela می‌شود زیبا. سال‌ها بعد وقتی خودم دبیرستان را تمام کردم کلمه اسپرانتو را روی یک کیف سامسونتی دیدم در جایی که برای مصاحبه شغلی رفته بودم و دو نفری که با من صحبت کردند به زبانی با هم گفت‌وگو می‌کردند که کاملاً برایم ناآشنا بود. بعدها متوجه شدم این همان زبان اسپرانتوست و آن دو نفر هم کسی نبودند جز دکتر محمد پزشکی و مرحوم عارف آذری. از همان موقع و از طریق هر دو بزرگوار با اسپرانتو بیشتر آشنا شدم و شروع به یادگیری آن کردم.

از فعالیت‌هایی که در زمینه اسپرانتو داشتید و دارید برایمان بگویید.

■ پیام سبزاندیشان چگونه متولد شد و چطور موفق به دریافت مجوز انتشار شدید؟

مدتی بود که بین اسپرانتودانان انتشار مجله اسپرانتو مطرح شده بود تا بالاخره طی یک روند تقریباً چهارساله این امر میسر شد. در آن هنگام مدت انتظار جهت دریافت مجوز طولانی بود.

■ برایمان جالب است که بدانیم وقتی برای مجوز مراجعه کردید آیا مسؤولان ارشاد با اسپرانتو آشنا بودند؟

اسپرانتو را که می‌شناختند. شاید جالب باشد که بگویم حدود دو سال بعد از این که برای مجوز اقدام کردیم در یک گلگشت اسپرانتویی به دریاچه گهر متوجه شدیم آقای مهاجرانی، وزیر وقت ارشاد نیز به آنجا آمده‌اند. ما هم فرصت را مغتنم شمردیم و با ایشان در مورد مجوزمان صحبت کردیم. ایشان با اسپرانتو آشنا بودند و گفتند فکر نکنند مشکلی برای مجوز ما وجود داشته باشد. زمانی که بعد از حدود چهار سال بالاخره ارشاد برای دادن مجوز با من تماس گرفتند، پس از پایان جلسه مدیران مسؤول. مسؤول بخش فرهنگی ارشاد به من گفت می‌خواهد جدا با من صحبت کند. البته با اسپرانتو آشنایی داشت ولی تا آنجا که به خاطر می‌آورم یکی از مشکلاتش این بود که ما چطور بفهمیم شما چه می‌نویسید؟ ما که این زبان را بلد نیستیم. موضوع دیگری را هم که مطرح کرد این بود که ما شنیدیم این زبان بهایی‌هاست! من هم گفتم زبان یک وسیله ارتباط است و هرکس می‌تواند از آن استفاده کند

چه بهایی، چه مسلمان و چه بی‌دین و ایمان، و نیز این که انگیزه‌ای خواهد بود تا این زبان را باد بگیرد.

■ از شرکت در کنگره‌ها یا ملاقات با اسپرانتودانان خاطره‌ای دارید که بخواهید برایمان تعریف کنید؟

اولین سفر برون‌مرزی من از طریق اسپرانتو در سال ۱۹۹۸ و برای شرکت در سمینار آموزشی Ce-metodo در دن‌هاگ هلند بود. این سمینار زیر نظر آتیلیو اورلانز انجام می‌شد و من موفق شدم مدرک A و B این سمینار را دریافت کنم. در همان زمان در یک همایش به نام Printempa Semajno در منطقه‌ای در شمال هلند هم شرکت کردم و آنجا با گروه کایتو آشنا شدم که یکی از قشنگ‌ترین خاطرات این سفر بود به‌ویژه که یکی از آلبوم‌هایشان را هم با همراهی ما شرکت‌کنندگان این همایش ضبط کردند. فکر کنم آلبوم Masko بود. این سفر برایم خیلی خاطره‌انگیز و دلپذیر بود.

■ اسپرانتو چه نقشی در زندگی شما داشته است؟

خب، نقش خیلی پررنگی در زندگی من داشته. آشنایی با دوستان باارزش، سفرهای درون و برون‌مرزی و مهم‌ترینش هم که ازدواج از طریق اسپرانتو بود. یعنی در واقع بسیاری از اتفاق‌های مهم زندگی مرا تحت تاثیر قرار داد.

■ نثر، شعر، لطیفه، دلنوشته یا هر چیزی به اسپرانتو که دوست دارید آن را با ما به اشتراک بگذارید.
متن زیر را سال ۱۹۹۵ برای بولتن IREJO نوشتم:

*Ĉiufoje kiam ni aŭdis pri novaj geesperantistoj,
ĉiufoje kiam ni havas novaĵojn pri elizoligi izolitajn geesperantistojn kaj
ilia aktivado pri E-o movado speciale en nia lando,
ĉiufoje kiam gesamideanoj sincere kaj afable interrilatas kun ni,
ĉiufoje kiam plaĉajn novaĵojn ni aŭdis pri progreso de Esperanto en nia
urbo, lando aŭ aliaj landoj,
ĉiufoje kiam el ĉirkaŭaĵoj de nia lando membroj proklamas sian
preparon pro helpi progreson de E-o movado,
kaj ĉiufoje kiam Esperantistaj geamikoj korespondas kun ni por
speguli siajn ideojn kaj proponojn pri ĉi-tiu bulteno,
nia emocio pli altiĝas
nia entuziasmo pli multiĝas
nia varmeco duobliĝas
nia motivo aldoniĝas
por aktivi kaj mondigi Esperanton.*

ئیسپرانتو له جیهانی زانستدا

۱- فیرکاری ئەم زمانە کە شاکارە کەسی، لایەنی مەنتقی و سادە و ساکاربونیەتی، لانی کەم بە شیوەی خۆ حەزی، بخەرتە ناو بەرنامە فەرمیە کانی پۆلە زانستیە کانی هەموو ریکخراوە فیرکاریە کان.

کۆری زانیاری و ئاکادیمی زانستیە کانی ولاتانی جۆریە جۆ، یە کەم ریکخراوە و ناوەند بوون کە بەرەوپیری زمانی نیونەتەووی ئیسپرانتو چوون. رەنگە ھۆکارە کە زانستیبوون یان شیوازی داریشتنی ئەم زمانە بوو لە لایەن زامینھۆفەووە کە ھەلگری زانستیبوونە. بۆ نموونە، لە یە کەمی جونی ۱۹۲۶، ۴۲ کەس لە ئەندامانی «ئاکادیمیای زانستی فەرەنسا» سەبارەت بە ئیسپرانتو ئەم راگەییندراوہیان واژۆ کرد:

۲- لە کۆر و کۆبوونەووە نیونەتەوویە کاند، ئیسپرانتو ببیت بە زمانی فەرمی (ریک ھەر بەو مافانە وازمانە نەتەوویە کان ھەیانە) تا ئەو ساتە و ئەزموونە کان پشتراستی بکەنەووە کە ئیسپرانتو گونجاو بۆ ئەووی ببیت بە تەنیا زمانی فەرمی (کۆبوونەووە نیونەتەوویە کان).

لەو روووە کە واژۆکەرە کان، ئەندامانی «ئاکادیمیای زانستە کان» لەو بروایە دان بە کارھینانی زمانی نیونەتەووی و ھاریکاری ئیسپرانتو لە پێوەندیە نیونەتەوویە کاند:

۳- بەرئوہ بەرانی چاپەمەنیە زانستی و فەنییە کان سەرنج بدەن کە دەتوانن لە رینگە بە کارھینانی زمانی ئیسپرانتو، بەرھەمە کانیان بۆ دەرەووی ولات ھەناردە بکەن.

- لە روانگە پێشخستنی زانست و بە کارھینانی، بە ھەرە و سوودی زۆری دەبیت؛

۴- ھەر لە ئیستاوہ، زانا کان و تەکنۆلۆژیستە کان خۆتان ئامادە بکەن بۆ بە کارھینانی زمانی ئیسپرانتو لە پێوەندیە کانتان لە گەل ھاوکارە بیانییە کانتان و ھەرەھا ھاوکارە کانیشتان ئاگادار بکەنەووە

- رەوہندی زانست بە شیوەیە کە بەربلاو بەرەو دەرەووی سنوورە کانیمان دەبات و لە ئاکامدا کاریگەری ژیرانە و رۆشنبیرانە و ولاتە کەمان بە سەر ولاتە کانی دیکەدا میسەر دەکات، خواستی خۆیان بەم شیوە دەرەوہرن:

بهوهی ئیوه نامادهن له زمانی ئیسپیرانتۆ که لک وهر بگرن.

له رادهبه دهه کانی ئیسپیرانتۆ له بواری زانست و ته کنۆلۆژی، نیشانهی هیز و توانای ئەم زمانهیه بو ده برینی چه مک و واتا زانستییه کان؛ رهنگه بو باس کردن له توانا کانی زمانی نیونه تهوهی ئیسپیرانتۆ بو ده برینی بابه ته ورده زانستییه کان و پرپیت بوونی هه مبانهی وشه و وشه پسپورییه کان، ئەمه بهس بیت که ئاماژه بکهین بهو زانایانهی وا براوهی خه لاتی نوبیلن و یان زمانی ئیسپیرانتۆ ده زانن و بو نووسین و بلاو کردنه وهی وتار و کتیبه زانستییه کان یان که لکیان لی وهر گرتوو یان سه بارهت به شیابوون و به هیزبوونی ئیسپیرانتۆ له م بواره دا لیدوانیان بووه و پیشنیاریان کردوو که له م زمانه وه کوو زمانی هاوبهش له جیهانی زانست و ته کنۆلۆژی که لک وهر بگیردریت بو ئەوهی زۆر خیراتر له جیهاندا پیشبکه ون و گه شه بکهن. بو نمونه، رینهارد زیلتنی (وینهی ژماره ۱) ئەلمانی، براوهی خه لاتی نوبیل له سالی ۱۹۹۴ له بواری ئابوورییه که ههر به گنجی ئیسپیرانتۆ فیر بوو و یه که م کتیبیشی سه بارهت به «تیۆری کایه کان» به ئیسپیرانتۆ نووسی.

۵- لیژنه یه ک بو ناماده کردن و گه شه پیدانی وشه نامه پسپورییه کانی زانستی بنه ما به ئیسپیرانتۆ ساز بکریت و بو ئەم مه بهسته ئەنجومه نه پسپورییه کان بانگهێشت بکرین.

هه روا که ئاماژهی پیکرا، راگه ییندراوگه لیکه ی هاوشیوه له لایه ن ریکخراوه و دامو ده رگا زانستییه کان و ههروه ها زانایانی ولاتانی تریش راگه یه ندرا، بو نمونه ۸۵ زانی ژاپونی له سالی ۱۹۵۰، ۲۰ که سایه تی زانکۆبی سین له سالی ۱۹۵۱ و هتد؛ به لام خالی سه رنجراکیش سه بارهت به م به ره و پیری چوونه زانستییه ی ئیسپیرانتۆ و لیکه و ته کانی (که له رینگه یاندراره که ی سه ره وه ها تووه) ئەمه یه که به خته وه رانه له ئیستادا:

۱- فیرکاری (ویستیانه ی) ئیسپیرانتۆ له زۆربه ی ریکخراوه فیرکارییه کانی جیهان له ئارادایه.

۲- به شیوه ی مامناوه ندی، هه موو رۆژیک کۆریکی نه ته وه یی، ناوچه یی یان نیونه ته وه یی له شوینیکی جیهان سه بارهت به زمانی ئیسپیرانتۆ به ریه ده چیت که زۆربه یان زانستی و پسپورانه ن.

۳- کتیب و گوڤاری زانستی و پسپوری له سه رانه سهری جیهان به شیوه یه کی به ربلوو سه رنجراکیش چاپ و بلاو ده بنه وه.

۴- زۆربه ی زانایان بو بلاو کردنه وه ی ده سکه وته زانستییه کانی خویان، به هاویری و پیوه ندی له گه ل هاوکاره بیانیه کان یان، له زمانی ئیسپیرانتۆ که لک وهر ده گرن.

۵- ریزه یه کی بی ئە ژمار وشه نامه ی گشتی و پسپوری به زمانی ئیسپیرانتۆ و له بواره جوړ به جوړه کاند نووسراوه و بلاو کراونه ته وه.

خه لاته نوبیله کان بو ئیسپیرانتۆ و ئیسپیرانتۆ زانه کان

له کاتیکدا که زۆربه ی زمانه نه ته وه ییه کانی جیهان، سه ره رای پیشینه ی چهن هه زار ساله ی خویان هیشتا نه یان توانیوه نووسه رانیکی بناسینن که ببن به به ربژییری خه لاتی نوبیل، زمانی ئیسپیرانتۆ زۆر جار توانیوه تی ئەم شانازییه گه وره ی ده ست بکه ویت. بو نمونه، له ساله کانی ۱۹۹۹، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۵ ی زاینی ویلیام ئۆلد، نووسه ری به توانای ئیسکاتله ندی به بۆنه ی نووسینی پتر له ۵۰ کتیب به زمانی نیونه ته وه یی ئیسپیرانتۆ، بوو به به ربژییری خه لاتی ئە ده بی نوبیل. له کاتی بلاو بوونه وه ی زمانی ئیسپیرانتۆ، واته سالی ۱۸۸۷ تا کاتی ئەو رووداوه زماناسی و ئە ده بییه گه وره و بی هاوتایه ی جیهان، ته نیا ۱۱۴ سال تپه ر بوو. ئەمه خۆی به باشی پیمان نیشان ده دات که زامینه و ف بو سازکردنی زمانی ئیسپیرانتۆ تا چ راده یه ک لیها توو بووه؛ چونکوو پیش و پاش

سوودوهرگرتنی زاناکان له ئیسپیرانتۆ

بوونی کتیب، گوڤار، کۆر و کۆبوونه وه و مائه ره

له نووسراوه کانی خویندا که لکیان لی وه رگرتووه؛ وه کوو جوزف تامسون (ویننه ی ژماره ۲) (براهوی خه لاتی

۱۲

فیزیای نوبیل له ۱۹۰۶)، داننیل باوت (ویننه ی ژماره ۳) (نوبیلی پزیشکی له ۱۹۵۷). ئیزاک بشویس سینگیر (ویننه ی ژماره ۴) (نوبیلی ئەدهبیات له ۱۹۷۸)؛

یان ئیسپیرانتو فیر بوون و ستایشیان کردوو و پئشناریان کردوو خه لک فیری بن؛ وه کوو ویلهيلم ئوستوالد (ویننه ی ژماره ۵) (نوبیلی کیمیا له

۱۳

۱۹۰۹)، رابیندرانات تاگور (ویننه ی ژماره ۶) (نوبیلی ئەدهبیات له ۱۹۱۳) و لینوس پائولینگ (ویننه ی ژماره ۷) (نوبیلی کیمیا له ۱۹۵۴ و نوبیلی ناشتی

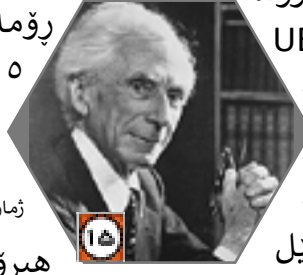
له ۱۹۶۲)؛ یان ئیسپیرانتویان ده ناسی و به خه لکی جیهانیان راسپارد که لکی لی وه ربگرن؛ وه کوو ویلیام رمزی (ویننه ی ژماره ۸) (نوبیلی کیمیا له

۱۴

۱۹۰۴)، بیرتا فون سوتنیر (ویننه ی ژماره ۹) (نوبیلی ناشتی له ۱۹۰۵)، سیلما لاگیرلوف (ویننه ی ژماره ۱۰) (نوبیلی ئەدهبیات له ۱۹۰۹)، هینری

لافونتن (ویننه ی ژماره ۱۱) (نوبیلی ناشتی له ۱۹۱۳)، رۆمه ن رۆلان (ویننه ی ژماره ۱۲) (نوبیلی ئەدهبیات له ۱۹۱۵)، فریتیوف نانسن (ویننه ی ژماره ۱۳) (نوبیلی

۱۵

ناشتی له ۱۹۲۲)، هیدکی یوکاوا (ویننه ی ژماره ۱۴) (نوبیلی فیزیا له ۱۹۴۹)، بیرتراند راسیل (ویننه ی ژماره ۱۵) (نوبیلی ئەدهبیات له ۱۹۵۰)، یاروسلاو

هیروفسکی (ویننه ی ژماره ۱۶) (نوبیلی کیمیا له ۱۹۵۹)، ئالفرید کاستلیر (ویننه ی ژماره ۱۷) (نوبیلی فیزیا له ۱۹۶۶). ویلی برانت (ویننه ی ژماره ۱۸) (نوبیلی ناشتی

۱۶

له ۱۹۷۱) و هتد. له گه ل گه شه ی ئینتیرنیت و پتوه ندییه نیونه ته وه ییه کان له جیهانی ئەمرودا، به کارهیتانی

ئیسپیرانتوش له بواری زانست و ته کنولوزیادا گه شه ی کردوو و زور کەس له پرؤفسوری زانکۆکان و زانایان له سهرانسهری جیهاندا له

۱۷

زمانی ئیسپیرانتو بۆ ئالوگوری زانسته کانیاں که لک وه رده گرن. سه رچاوه:

سهرچاوه:

<https://fa.wikipedia.org/wiki/اسپرانتو>

۱۸

ئیسپیرانتو زمانی دروستکراوی زور هه بوون و ریزه یان ئە وه ندە زور بوو که ته نانه ت کهس ناوه کانیشیانی له بیر نه ماوه. له سالی ۲۰۰۷ یش بالدور راگنارسون، شاعیری ئیسپیرانتو زانی ئیسله ندی، له لایه ن ناوه ندی نووسه رانی ئیسپیرانتو زمان، بوو به به ربزیری خه لاتی ئە ده بی نوبیل.

«ریکخراوه ی جیهانیی ئیسپیرانتو» (UEA) که گرینگترین و گه وره ترین ناوه ندی پتوه ندیدار به زمانی ئیسپیرانتو له جیهاندا یه و له گه ل «ریکخراوه ی نه ته وه یه گرتووه کان» و «یونیسکو» له پتوه ندی فه رمیدایه و بۆ گه شه پیدانی زمانی ئیسپیرانتو و ناشتی و ته بابی له جیهاندا رۆلئیکی حاشاهه لنه گری گپراوه، چه ند جار بووه به به ربزیری خه لاتی نوبیل و ئەو بریارنامانه ی وا یونیسکو و ناوه ندی نیونه ته وه ییه کانی جیهان بۆ به رزرخاندن و پئشبردنی زمانی ئیسپیرانتو په سە ندیان کردوو، که م تا کورتیک منه تباری چالاکیه کانی UEA یه. بنکه ی سه ره کی ئە م ریکخراوه یه له شاری رۆتیردامی هۆ له ندایه.

له نیوان ئەو زانا ئیسپیرانتو زانانه ی که توانیویانه خه لاتی ناشتی یان زانستی نوبیل به نه وه، ده توانین ئاماره بکه یین به رینهارد زیلنی ئالمانی (نوبیلی ئابووری له سالی ۱۹۹۴)، که یه که م کتیبی سه باره ت به «تیوری کایه کان» به زمانی ئیسپیرانتو نووسیوه. ئەو له ژیاننامه که ی خۆیدا له مائه پری نوبیل ئاوا ی نووسیوه:

له سالی ۱۹۵۹ له گه ل ئیلیزابیت لانگ ریننیر ژیا نی هاوبه شم پیک هینا. ئەو به دریزایی هه موو ئە م سالانه یارمه تیده ر بوو بۆ ئە وه ی ببه و که سه ی که ئیستا هه م. ده مانویست مندالمان ببیت، به لام هه یچ مندالیکمان نییه. هه ردوو کمان له بزوتنه وه ی ئیسپیرانتو داین و هه ر له ریگه ی ئیسپیرانتو یه شه وه یه کترمان ناسی. زمانی نیونه ته وه یی ئیسپیرانتو هیشتا کاریگه ریه کی ئە وتوی له سه ر ژیانمان هه یه.

ده یان براوه ی خه لاتی نوبیلی تریش هه ن که یان وه کوو زیلتن فیری ئیسپیرانتو بوون و

— INTERNACIA TAGO DE LA —

GEPATRA LINGVO

21-a de februaro 2022

La internacia lingvo **Esperanto** respektas kaj subtenas lingvan kaj kulturan diversecon tra la mondo kaj la uzadon de gepatraj lingvoj en edukado ĉie

أدبيات إسبيرانتو و التنافس اللغوي

همفري تونكين

أدبيات إسبيرانتو

أخرى يميل إلى أن يتبع الحدود اللغوية والوطنية. قلة من الناشرين ذوي اللغات الوطنية المهتمين بها إنتاج عمل بلغة يتم التحدث بها في مناطق نائية من العالم؛ هكذا العالم من أدب الإسبيرانتو هو أحد الناشرين المتخصصين في مجال الأدب، والذين يعانون من نقص التمويل في كثير من الأحيان الإسبيرانتو وتوزيع منتجاتها بشكل كبير من خلال بائعي الكتب الصغيرة عبر البريد. ال قد يؤدي وصول المبيعات عبر الويب إلى تغيير هذه العزلة النسبية، لكنها لا تزال اليوم عاملاً في بيئة تشكل فيها مبيعات ٥٠٠ نسخة من عمل معين من أكثر الكتب مبيعاً.

التنافس اللغوي

مع ذلك، فإن الهدف الأكبر للإسبيرانتو مفتوح بشكل متزايد للتساؤل. تراجع اللغات الأوروبية أو الأوروبية الأكبر (الفرنسية والإيطالية والألمانية) - نتاج تقلبات حريين عالميتين وترتيبات اقتصادية جديدة أضعفت العلاقة بين اللغة والأمة في اتحاد أوروبي بلا حدود إلى حد كبير - سمح بتوسيع اللغة الإنجليزية كلغة للعلوم والأعمال؛ أو بعبارة أخرى الطريق، القوة المطلقة للغة الإنجليزية استلزم هذا التراجع الأوروبي. في كلتا الحالتين، فإن العملية، مثل العديد من العمليات الاقتصادية الأخرى، تعزز نفسها بنفسها: مع توسع المؤسسات التعليمية على النموذج الأمريكي، ومع انضمام

لقد أولينا القليل من الاهتمام حتى الآن لتلك الجوانب من الإسبيرانتو، بالإضافة إلى اللغة نفسها، والتي تكون غير مرئية إلى حد كبير خارج المجتمع. ربما يكون الأهم هو الأدب الأصلي والمترجم. لعبت الترجمة تقليدياً دوراً رئيسياً في تطور الإسبيرانتو، لأسباب ليس أقلها أنها تجبر اللغة على مواجهة وصف الظواهر التي لم نواجهها حتى الآن في الأخذ والعطاء العاديين التواصل، بينما يعمل في نفس الوقت كوسيلة لتعريف القراء إسبيرانتو مع أعمال أدبية من جميع أنحاء العالم. الأدب الأصلي - الشعر، الرواية، القصة القصيرة، الدراما - تجلب أيضاً تجارب جديدة تتطلب لغوياً وصف. المرونة الفريدة للإسبيرانتو، والمفارقة، عدم وجود تقييد التقليد الأدبي الذي يمتد لعدة قرون في الماضي، ويوفر للكتاب حرية ملحوظة وأنتجت الشعر والنثر من إنجاز كبير.

للأسف، على وجه التحديد بسبب هذه الصفات من المرونة والنضارة التي في الواقع تسهيل الترجمة إلى الإسبيرانتو، فمن الصعب جداً الترجمة من الإسبيرانتو إلى لغة أخرى اللغات. هناك القليل جداً من الترجمة الجيدة من الإسبيرانتو إلى الإنجليزية، على سبيل المثال.

ومما يضاعف من تفاقم المشكلة حقيقة أن النشر بلغات

حد سواء - اعتماد الإسبرانتو لـ التواصل الدولي - أصبح عادلاً: روح الإسبرانتو تشبع وتتزامن مع النضالات من أجل الحقوق اللغوية ، وتعزز التهجين وثنائية اللغة من خلال الحماية من نهج واحد يناسب الجميع للاختلاف اللغوي ، ويوفر وسيلة اتصال بديلة ، جنباً إلى جنب مع إتقان اللغة الإنجليزية الأقل إنصافاً ، ولكنه عملي بشكل متزايد. ومع ذلك ، لا ينبغي لنا أن نتجاهل أولئك الذين يشير نهجهم العقلاني الكامل للمشكلة إلى حلول أخرى غير اللغة الإنجليزية المعولمة. فرانسوا جرين ، في حديثه عن العائد في تدريس اللغة الأجنبية ، وجد أن التركيز على الإسبرانتو له معنى اقتصادي. فيليب فان باريج ، بينما يقبل حتمية اللغة الإنجليزية ، يجادل بتطبيق العدالة التوزيعية لموازنة تكاليف مثل هذا الحل ؛ يقترح رالف هاري طريقة أبسط تماماً للتعامل مع الخدمات اللغوية للمنظمات الدولية من خلال التطبيق المرحلي للإسبرانتو. ربما يجب أن نقاوم الافتراض بأن لقد تم حل "مشكلة اللغة" بالفعل ، وأن اختلاط ثقافات العالم ليس له آثار سلبية - باختصار ، قد تكون العدالة في نهاية المطاف تتفوق على التطبيق العملي.

المرجعي:

INTRODUCTION: IN SEARCH OF ESPERANTO

Interdisciplinary Description of Complex Systems ٢٠١٥ ، ١٩٢-١٨٢ ، (٣)١٣

المزيد والمزيد من اللاعبين إلى السوق الدولية ، تقدم اللغة الإنجليزية نفسها على أنها السلعة في نظام اللغة العالمي الأكثر جدارة بالاستثمار ، وخاصة كلغة العولمة. قدم زامنهور لغة الإسبرانتو في أواخر القرن التاسع عشر كوسيلة لتعزيز التفاهم في الأماكن التي ينقصها الفهم ؛ كان هدفه الأوسع هو العالم ، وكان همه المباشر بلاء معاداة السامية في روسيا. حتى نهاية الحرب العالمية الثانية ، وما بعدها ، كان من الممكن القول بأن الإسبرانتو يمكن أن يجتاز الصعوبات اللغوية المستعصية. مثل هذا التطور سيكون عملياً ومنصفاً. كان هذا الذي أثار الاهتمام باستخدامه في عصبة الأمم (ولاحقاً في الأمم المتحدة) ، وفي المدارس في جميع أنحاء العالم ، وعلى اليسار ، كوسيلة لربط البروليتاريا في جميع أنحاء العالم. طالما كانت هناك منافسة متساوية نسبياً بين اللغات الرائدة في العالم ، قدمت الإسبرانتو نفسها كحل وسط ؛ نظراً لأن هذه المنافسة أصبحت غير متكافئة ، على سبيل المثال مع التقويض الشديد لمكانة اللغة الفرنسية في مؤتمر فرساي عام ١٩١٩ (حيث أصر ديفيد لويد جورج وودرو ويلسون على استخدام اللغة الإنجليزية) ، فإن المساومة على اللغة الألمانية كلغة علمية خلال نظام هتلر ، ومؤخراً ، التدهور الإقليمي للروسية ، أصبح خيار تبني لغة مساعدة دولية ناقصة التمويل مثل الإسبرانتو غير واقعي بشكل متزايد. وهكذا ، فإن ما كان في يوم من الأيام منصفاً وعملياً على

“
*Adamidoj ja estas korpoorganoj
kiuj laŭkree estas samesencanoj.
Kiam organon dolorigas la sorto
restas por aliaj neniuj komforto.*

La Florejo de Sadio
”

Mia Ukrainio

**Mia Ukrainio forte doloras,
Malkomforto ja ĉie furoras.
Estas infekto de orgojl-viruso,
Sang-soifa viruso, vir-ruso.
Min daŭre turmentas alta febro,
Teruro, malordo kaj funebro.
Staru kaj estingu la infekton!
Antaŭ ĝi kreu plian difekton!**

D-ro Keyhan Sayadpour

